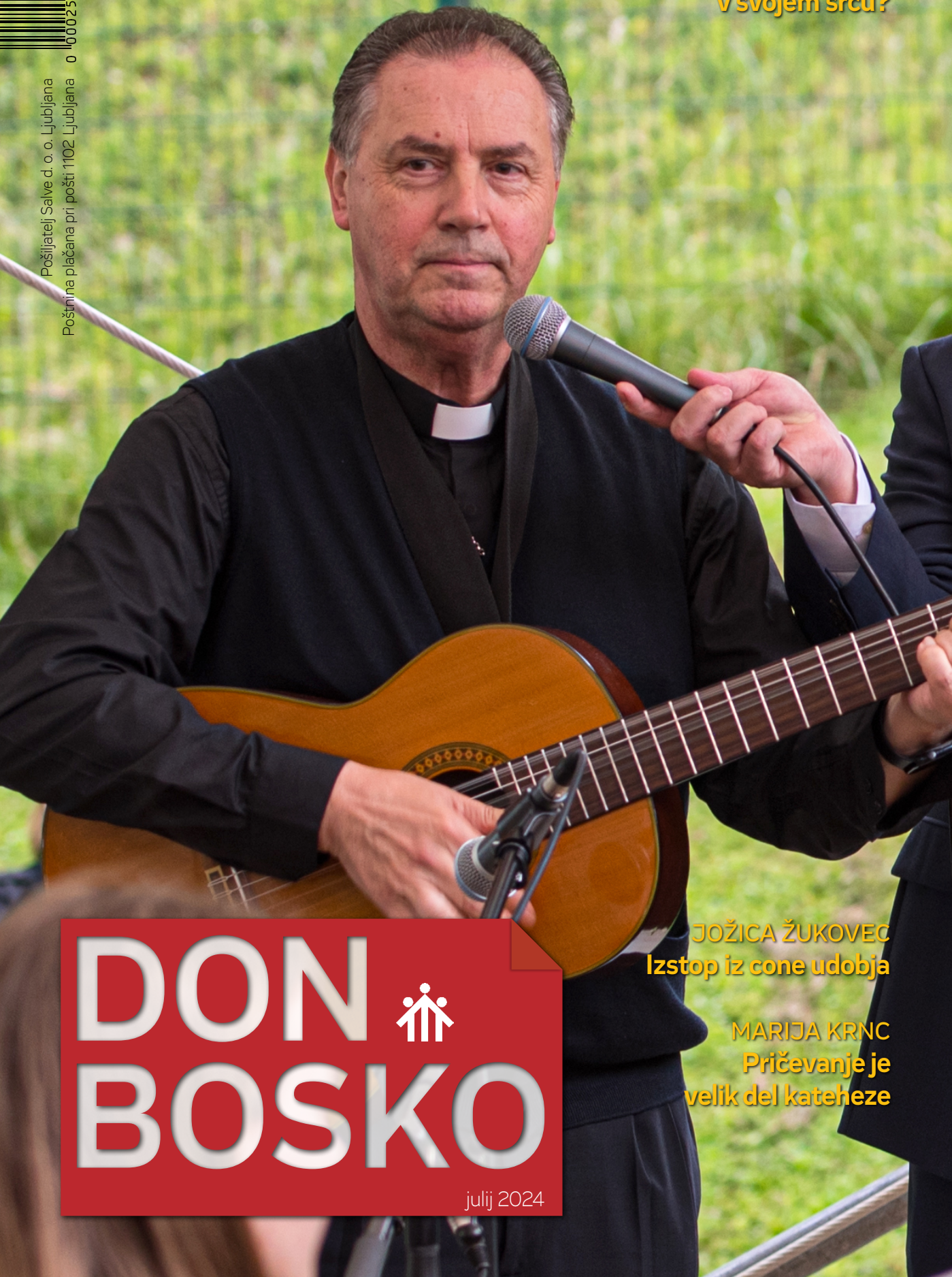

Pošiljatelj Salve d. o. o. Ljubljana
Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana 0 1000253 16165 15

KARD. ÁNGEL FERNÁNDEZ ARTIME
Ali nosimo Boga
v svojem srcu?

JOŽICA ŽUKOVEC
Izstop iz cone udobja

MARIJA KRNC
Pričevanje je
velik del kateheze

DON
BOSKO

julij 2024

Foto: Žan Seničar

40 Novice iz salezijanskega sveta Srečanje otroških pevskih zborov na Rakovniiku

16

Pota vzgoje
Pedenjped,
otrok permisivne vzgoje

28

Duhovni poklici
Bodite duhovniki, ki gredo med
ljudi in z njimi hodijo

30

Knjiga vzaja
Obličje znanega obraza
je skrivnost

32

S poti
Ohranjanje
izročila in kulture

04 Beseda vrh. predstojnika
Ali nosimo Boga v svojem srcu?

08 Skupaj na poti
Izstop iz cone udobja

12 Mladi na poti
Pričevanje je velik del kateheze
in jo naredi posebno

18 Srečanja z Bogom
Don Bosko kot pedagog

20 Salezijanska družina
Načrt apostolskega življenja

21 **Don Boskove sanje**
Bela ruta

26 Pričevalke veselja
s. Terezija Bregar FMA

34 Fundacija Don Bosko
Po skoraj letu dni od katastrofalnih
poplav na terenu še vedno
potrebujejo pomoč

Čudežne vzgojne spremembe

V tem uvodniku bi se rad ustavil ob zgodovinskem dogodku, ki je zaznamoval salezijansko delo v zadnjem obdobju. 25. maja je med nas prišel vrhovni predstojnik salezijancev Angel Fernandez Arttime, da bi blagoslovil prenovljeno cerkev Marije Pomočnice ob 100. obletnici njene posvetitve. Poleg njega so bili navzoči tudi nekateri slovenski škofje, nuncij ter seveda množica vernikov iz župnije Rakovnik in romarji iz cele Slovenije. Med udeleženci praznovanja ste bili tudi mnogi bralci revije Don Bosko, ki duhovno in materialno podpirate naše poslanstvo, za kar sem vam iz srca hvaležen.

Vrhovni predstojnik je vse navdušil s svojo neposrednostjo in preprostostjo in tudi sam večkrat izrazil veselje in hvaležnost, da je lahko bil med nami. Vesel je bil, da je naša skupnost živa, pričevalna in odprta. V nagovorih nas je spodbujal k zvestobi v veri, da smo pogumni v soočenju z izzivi tega sveta ter da zaupamo v Marijo Pomočnico in bomo videli, kaj so čudeži.

Na ta dogodek smo se pripravljali na več nivojih. Najprej je bil pred nami izziv prenove notranjosti svetišča. Različni mojstri so pod vodstvom arhitekta Roberta Dolinarja res kvalitetno prenovili cerkev, ki je tako dobila nov značaj, verniki pa so to novost z veseljem sprejeli. Pravi čudež je, da je bila prenova dokončana v dobrih treh mesecih. Pred cerkvijo stoji nov don Boskov kip avtorja Eda Dolinarja, ki je simbol zahvale don Bosku za vse darove, ki smo jih bili deležni preko njegove karizme.

Poživitev župnijske skupnosti in poglubitve naše vere pa je prinesel celoletni misijon, katerega vrhunec predstavlja 10-dnevno dogajanje pred blagoslovom cerkve. Župljani so pokazali mnogo zagnanosti in misijonskega poguma tudi s tem, da so pripravili dogodke, ki so odstopali od ustaljenih načinov, in da so odprli vrata tudi tistim, ki drugače niso del župnijske skupnosti.

Praznovanje in vse dogajanje, ki ga je spremljalo, še vedno zelo odmeva tako v cerkvenih krogih kot tudi izven. Vsi, ki smo bili kakorkoli vključeni v to praznovanje, ga doživljamo kot čas milosti in čas močne skupnostne izkušnje. Še bolj smo se lahko zavedali, kako močna je navzočnost in priprošnja Marije Pomočnice in kako nekaj izjemno lepega in preroškega je dejstvo, da smo del velike salezijanske družine in s tem dediči don Boskove karizme.

Vse to dogajanje v celoti je konkreten dokaz, kako nekaj lepega in pomenljivega se zgodi, kadar stopimo skupaj, kadar se zmoremo poslušati, kadar pozabimo na svoje ozke osebne interese ter se damo na razpolago za skupno dobro. Kot novi predstojnik slovenskih salezijancev si želim, da bi bil to naš prepoznaven način dela; skupaj na poti za dobro Cerkve, mladih in družbe.

PETER KONČAN, SDB
salezijanski inšpektor

Ali nosimo Boga v svojem srcu?

IZ HOMILIJE KARD. ÁNGELA FERNÁNDEZA ARTIMEJA OB PRAZNOVANJU

100. OBLETNICE POSVETITVE CERKVE MARIJE POMOČNICE NA RAKOVNIKU, 25. MAJA 2024

Pripravila
MAJA BORLINIČ GAČNIK

Fotografije
PATRICIJA BELAK

ENOTNOST CERKVE

Zelo pomenljiva je navzočnost naših pastirjev tukaj med nami, kar ne govorim iz vljudnosti, temveč z vso iskrenostjo. Med nami so predsednik Slovenske škofovske konference, ljubljanski nadškof in murskosoboški škof ter sam apostolski nuncij, ki predstavlja svetega očeta. Kot don Boskov salezijanec sem te izkazane časti zelo vesel. Za nas je to namreč velik izraz enosti Cerkve. Don Boskovi salezijanci, sestre salezijanke in salezijanska družina želimo vedno prispevati k edinosti Cerkve.

IZKUŠNJA IZ KONGA

Naj spregovorim o močni izkušnji, ki sem jo doživel pred petimi dnevi in se navezuje na to, kako je Marija naš velik vzor. Pred petimi dnevi sem prispel v kraj Goma v Kongu, kjer, žal, danes divja vojna. Vojna nikoli ne prinaša nič dobrega. Za veliko večino prinaša le trpljenje in uboštvo. Katoličani to dobro vemo, saj smo pred leti tudi sami veliko trpeli.

V don Boskovi hiši v »Don Bosco Gangi« smo sprejeli 32.000 pribežnikov, ki so zbežali pred vojno. Ničesar niso prinesli, le kakšen kos plastike, da se lahko zaščitijo pred dežjem. Z Organizacijo združenih narodov se trudimo, da jim preskrbimo hrano. Tam sem srečal na stotine starejših žensk, mater z majhnimi otroki, moških ni ...

Ta srečanja so zelo pretresla moje srce. Zakaj? Ker niso izgubili človeškega dostojanstva. Kljub trpljenju niso izgubili nasmeha na obrazu. Kje jemljejo moč, ki jo imajo, in kaj imamo skupnega z njimi? To je vera v Gospoda Jezusa in gotovost, da imajo mater Marijo. Ob tem sem bil globoko pretresen in globoko žalosten.

Don Boskovi
salezijanci, sestre
salezijanke in
salezijanska družina
želimo vedno
prispevati k edinosti
Cerkve.

MARIJA, JEZUSOVA IN NAŠA MATI

Tudi mi smo danes prepričani, da je Bog med nami in nam je dal mater Marijo. Jezusova mati v evangeliju pravi: »Karkoli vam reče, storite.« Marija je bila prva, ki je v globini svojega srca sprejela to, kar je Bog želel od nje. Sveti Ambrož, eden velikih učiteljev Cerkve, o Mariji pravi: »Več kot to, da je ponudila svoje telo in postala Božja Mati, je bilo to, da je Bogu podarila svoje srce.« To je ena od čudovitih reči naše Matere. Vse svoje življenje je živela tako, da je Boga nosila

globoko v svojem srcu. Sin Jezus se je rodil in odraščal, včasih ni razumel, kaj se dogaja okoli njega, a Marija je vedela. To je vedno nosila globoko v svojem srcu, vedno je vedela, kaj bo z Jezusom.

Ali mi, ki smo v Cerkvi, nosimo Boga v svojem srcu? Ne sprašujem, če hodimo k maši, kar je za kristjana samo po sebi umevno. Vprašanje je, ali nosimo Boga v svojem srcu. To je največje povabilo, ki nam ga daje naša Mati. Zato smo lahko občestvo kjerkoli, saj imamo Njo, saj imamo Boga v svojem srcu.

Prav ta ljubezen do Marije najbolj podpira krščansko vero. Kako je to mogoče? Ker nas Mati vedno vodi k Jezusu, svojemu ljubljenu Sinu.

ZAUPANJE

V teh letih sem lahko obiskal 120 držav. Povsod sem našel ljubezen do Marije, z različnimi izrazi in načini. Prav ta ljubezen do Marije najbolj podpira krščansko vero. Kako je to mogoče? Ker nas Mati vedno vodi k Jezusu, svojemu ljubljenu Sinu.

Praznujemo 100. obletnico posvetitve rakovniške cerkve. Ni velika, a je zelo lepa. In vendarle ima polno smisla, kajti od tu prihaja toliko Božjih blagoslovov! Kdo bi si lahko predstavljal, kaj vse se bo z njo zgodilo v teh stotih letih in kaj

jo še čaka? Gre za skrivnost, ki je čudovita.

Pri don Bosku smo se naučili gotovosti: »Zaupajte v Marijo Pomočnico in videli boste, kaj so to čudeži.« Don Bosko ni govoril o velikih čudežih ozdravljenja. Bog že ve, kdaj dopusti kaj takega. A nič kolikokrat se je dogodilo, da se je življenje ljudi spremenilo prav zaradi navzočnosti Matere. Naj Bog tudi v naslednjih sto letih od tu deli milost za krščansko življenje. Bodimo prepričani, da Bog blagoslavlja nas in vse, ki jih nosimo v svojih srcih.

Izstop iz cone udobja

»Skupaj na poti« je bilo geslo, ki je župljane župnije Rakovnik spremljalo na misijonski poti od praznika Marije Pomočnice, 24. maja 2023, pa do 25. maja letos, ko so s posvetitvijo obnovitvenih del ob 100. obletnici župnijske cerkve z misijonom končali. Namen misijona je bil medgeneracijsko povezati župljane, okrepiti župnijsko občestvo, širiti srečo in veselje ter poglobiti odnos z Bogom pred velikim praznikom.

Ob zaključku misijona smo se pogovarjali z Jožico Žukovec, članico ožje ekipe in zavzeto župljanko župnije Rakovnik, ki nam je zaupala svoje izkušnje, vtise in pogled na to, kako je misijon vplival na župnijsko skupnost.

Pripravili
FAVSTINA PLAVČAK in
LUCIJA KOLENC

Fotografije
ARHIV ŽUPNIJE
LJUBLJANA RAKOVNIK

Kako ste povezani z župnijo Rakovnik?

Župnija je zame drugi dom, kjer sem odraščala jaz, zdaj pa tudi moji otroci.

V župnijo se aktivno vključujemo na več področjih. Moji otroci so skavtski voditelji in animatorji; moja hči bo letos poleti vodila tudi enega od štirih tednov oratorija. Sama vodim žensko skupino na Rakovniku in sem prisotna povsod, kjer je potrebno.

Kaj sploh je misijon?

Mestni misijon pomeni organizacijo različnih dogodkov, namenjenih različnim ciljnim skupinam, vendar na način, da gremo ven iz župnije. Dogodke lahko organiziramo na primer, v gostilni ali na drugih javnih mestih, kjer nagovorimo ljudi, ki jih sicer ne bi dosegli.

Kako ste sodelovali pri poteku misijona in kako je potekala priprava?

Najprej se je sprožil postopek za fizično obnovo cerkve, kjer so lahko vsi župljani sodelovali s svojimi predlogi. Salezijanci so sicer svoja skupnost, vendar smo se povezali in se s poslušom

do drugega uspeli skupno dogovoriti in obnoviti cerkev. Z rezultatom smo vsi zelo zadovoljni.

Poleg obnove cerkve pa je prišla pobuda, da se tudi duhovno pripravimo na stoletnico. Župljani so lahko podali predloge za duhovno pripravo, med katerimi je bil pogosto omenjen misijon. Vprašali smo se, kaj točno je misijon in kakšen misijon želimo ter potrebujemo. Kot odgovor na to se je sestavila ožja organizacijska ekipa šestih do osmih članov, katere del sem bila tudi sama. Z enega sestanka do drugega nismo vedno vedeli, kaj bomo naredili, a smo se prepustili vodenju Svetega Duha.

Po čem ste se zgledovali oz. od kod ste črpali znanje, kako zagnati mestni misijon?

V pripravljalni ekipi sta bila tudi zakonca naše župnije, ki sta člana skupnosti Emanuel, kjer jim je misijonsko delovanje bolj domače. Predstavila sta nam koncept mestnega misijona in knjigo *Gremo na misijon* Otta Neubauerja, ki smo jo prebrali. Ta nas je spodbudila, da smo se usmerili v sodoben mestni

misijon. Najprej smo si zastavili vprašanje: »Kam bi šel Jezus danes?« Iz tega smo izluščili nekaj vrednot, na katerih smo želeli graditi misijon: poglobljanje osebne vere, pričevanje s svojim življenjem in povezovanje med sabo kot skupnost. Na Rakovniku je namreč veliko skupin, ki delujejo ločeno, zato smo se želeli povezati med sabo. Prav tako smo si želeli poglobiti osebno vero in se naučiti pričevati tudi med tistimi, ki Jezusa ne poznajo. Prepričevati prepričane ni težko, priti do ostalih pa vključuje tudi izstop iz cone udobja. S tem smo želeli dialog tudi z lokalno skupnostjo, ne samo znotraj naše župnije.

Za pripravo misijona smo se srečali z bolj aktivnimi župljani, ki so bili pripravljene prispevati. V naši župniji imamo veliko animatorjev in ljudi, ki so pripravljene nekaj narediti. Na tla smo položili plakate in rekli: »Napiši, kaj bi ti rad počel.« Tako smo ugotovili, da bi imeli ženski večer, moški večer, srečanja z znanimi osebnostmi, kulturne dogod-

ke in podobno. Ljudje so se nato javili za sodelovanje in tako so se oblikovale skupine, ki so organizirale posamezne dogodke.

Bi lahko izpostavili kakšen dogodek z misijona?

V četrtek smo imeli srečanje pevskih zborov in glasbenih skupin, ki je bilo namenjeno povezovanju lokalne skupnosti. Sprva smo načrtovali koncert pod krošnjami pri Lurški Mariji, a smo ga zaradi vremena prestavili v cerkev. Povabili smo dva zbora iz okolice, a so nato klicali tudi drugi zbori, ki so želeli sodelovati. Nastopili so starejši pevci s starimi narodnimi pesmimi ob harmoniki, mlada dekleta iz Osnovne šole Prule, ki zelo dobro pojejo a cappella, ter različni zbori, tudi naši župnijski in zbori iz sosednjih župnij.

V petek smo imeli plesni večer za zakonke. Organizator, ki že vodi plesne vaje v župniji, je prevzel pobudo. Priključili so se mu še drugi zakonci in prip-

Prav tako smo si želeli poglobiti osebno vero in se naučiti pričevati tudi med tistimi, ki Jezusa ne poznajo.

Na praznik Marije Pomočnice in na predvečer praznovanja 100. obletnice blagoslovitve cerkve je v okviru župnijskega misijona potekal molitveni večer z naslovom *Bog je blizu*.

Ob godu sv. Dominika Savia se zberejo ministranti veterani, v okviru misijona pa so na dogodek *Rakovnik nas povezuje* povabili še nekdanje animatorje, birmanske voditelje, pevce, glasbenike in športnike.

Družinski trek v sklopu misijona je zbral družine, ki so se skupaj odpravile na pot. Skavti so pripravili orientacijsko pot, na kateri so udeleženci opravljali izzive.

ravili so večer, kjer so pari lahko plesali in se družili v prijetnem ambientu. Dogodek je bil zasnovan kot priložnost, da mož ali žena povabita svojega partnerja na zmenek. Prostori so bili lepo okrašeni, zunaj so se pari lahko sproščeno pogovarjali, znotraj pa so imeli skupinske plese, da so se vsi malo spoznali. Dobili smo tudi nalogo, da nagovorimo par, ki ga sicer ne poznamo, kar je spet spodbujalo povezovanje.

Kako bi ocenili odziv ljudi, ki nimajo toliko stika s Cerkvijo?

Čisto odvisno od dogodka. Na primer na športnem turnirju, ki je bil pripravljen po konceptu mladi za mlade, je sodelovalo 150 mladih. Ne vem sicer točno, koliko je bilo takih, ki v cerkev

ne zahajajo pogosto. Ko smo gostili Magnifica, pa je bilo več udeležencev takih, ki sicer nimajo tesnega stika s Cerkvijo kot tistih, ki ga imajo. So pa bili tudi dogodki, ki so večinoma pritegnili pozornost aktivnih v Cerkvi.

Trudili smo se, da bi prišli ven iz našega običajnega kroga, vendar ne smemo meriti rezultatov v smislu števil. Nismo merili, koliko je bilo novih ljudi. Zagotovo štejejo tudi odzivi ljudi, npr: »Lepo mi je bilo pri vas. Sem sicer iz druge župnije, pa sem prišel sem. ... Že dolgo me ni bilo tukaj, pa mi je bilo fajn koga videt ...«

Ne bi si upala trditi, da smo koga spreobrili, vendar upam, da se najde tudi takšen. En gospod, sicer Magnificov kolega, mi je rekel: »Lej, danes so se podrli zidovi.« In če se to zgodi pri tebi, pri meni in/ali pri enem drugem, je to dovolj in to šteje. Ni potrebno prešteti, koliko ljudi je bilo tam.

Tudi ena aktivna župljanka, ki je globoko verna, mi je rekla: »Tudi jaz zdaj globlje gledam na drugače misleče. Veš, koliko se lahko spoštujemo in pogovarjamo v svobodi. Ne da imam jaz občutek, da te želim spreobrniti, in da imaš ti občutek, da sem jaz z drugega planeta, brez stika z realnim življenjem. Zdi se mi, da moramo tudi mi narediti tak korak.« Tudi meni je dalo misliti.

Bi bili za konec pripravljene podeliti nekaj, kar je vam osebno največ dalo skozi celoten misijon?

Meni je bila celotna priprava na misijon sicer zelo naporna, ker sprva nisem bila pripravljena vložiti toliko truda. Ves čas sem se spraševala, ali je prav, da toliko prispevam ali pa bi se morda morali mlajši bolj vključevati. In ves čas sem videla tisto, kar je še treba postoriti, in ne toliko tistega, kar nam je že uspelo. V teh desetih dneh sem se udeležila dogodkov, če sem le mogla. In povsod, ne glede na to, ali je bil to športni dogodek, ko so samo tekali naokrog in

je bilo veliko otrok in vpitja, ali pa če sem šla na duhovni večer, ki je bil namenjen meditativnosti, povsod sem čutila Svetega Duha. Danes se počutim kot po vrnitvi z dobrih duhovnih vaj. Prepričana sem, da je strast in srčnost, s katero so ljudje pripravljali dogodke, vstopna točka za Svetega duha. In to se mi zdi nekaj izjemnega. Dogajali so se tudi taki drobni premiki in čudeži, ko sem recimo v cerkvi opazila človeka na kolenih, za katerega bi se navadno vprašala, če sploh iskreno moli, pa sicer hodi v cerkev.

Bi spodbudili k mestnemu misijonu tudi druge župnije?

Nekatere stare poti so zašle v slepo ulico, zato bi misijon priporočila res vsakemu, ker mislim, da moramo narediti nekaj novega.

Če ne drugega, vsaj za razmislek ... Vera se ne prenaša več z družino, kot se je včasih. Takrat je bil zgled dovolj. Danes pa je veliko družin, kjer so starši zelo aktivno vključeni v župnijo in so res iskreni verniki, otroci pa ne prestopijo praga cerkve. Družina ni več vse.

V času priprave smo se v župniji veliko pogovarjali o tem, da moramo pričevati tudi izven cerkve, vendar moramo zato prilagoditi tudi jezik pričevanja in se približati ljudem, priti tja, kjer so oni. Na vabila na primer nismo napisali »misijon ob stoletnici« – ker kdo pa razume besedo misijon?

To je bil tudi ulični misijon. Ljudi smo nagovarjali tudi pred Hoferjem. Za to je bil potreben tudi pogum. Vendar je bilo vredno. Na ta način lahko ljudem toliko damo. Imamo skupnost, imamo upanje, imamo zagnanost, da smo pripravljeni nekaj narediti. Ko na drugi strani pogosto kdo pravi, da nima časa ali pa da je opravil s cerkvijo, je to lahko izhodišče za pogovor. Vsakega bi spodbudila, da ne prepričujemo prepričanih in ne ostajamo samo znotraj svojih krogov. Z misijonom je pomembno nagovarjati tudi ostale. To smo storili tudi s širokim naborom gostov, saj duhovnik ni vedno najboljša izbira za privabiti ljudi, ki na prvi pogled Cerkev sovražijo. Tudi na naših dogodkih vstopna tema ni bila teološka, ampak življenjska, potem pa je s pričevanjem prišel Bog zraven.

Nekatere stare poti so zašle v slepo ulico, zato bi misijon priporočila res vsakemu, ker mislim, da moramo narediti nekaj novega.

Natanko mesec po zaključku misijonskega leta so se rakovniški župljani odpravili na zahvalno romanje na Kurešček, h Kraljici Miru.

»Pričevanje je velik del kateheze in jo naredi posebno«

Marija Krnc prihaja iz Šentruperta, zaključuje študij razrednega pouka, pripravlja se na poroko, v prostem času rada riše in slika. Pred kratkim je obiskala tudi misijon v Angoli.

KLAVDIJA ŽNIDARŠIČ
mladinska delavka
SMC Rakovnik

Trenutno končuješ študij razrednega pouka. Prav tako si nekaj časa študirala likovno pedagogiko?

Najprej sem študirala razredni pouk, 1. letnik. Ker je šlo za vzporedni študij, sem morala imeti vmes eno leto zamika. Za likovno pedagogiko sem potem naredila sprejemne izpite in se vpisala. Torej sem obiskovala 2. letnik razrednega pouka in 1. letnik likovne pedagogike. Potem je bila korona in sem od jutra do večera samo delala naloge. Vsak teden ena risba, ena slika, ena grafika itd. Če bi me smer res tako zanimala, bi vztrajala. Študij razrednega pouka je bil 'fin', na likovni pedagogiki pa je bil že sam odnos s profesorji slabši, res slabši. Poleg tega nisem sposobna osem ur samo risati. Po dveh mesecih sem ugotovila, da to ni to in nadaljevala razredni pouk. Ko sedaj pogledam nazaj, vidim, da sem se želela samo dokazati, da uspem priti gor. Dejansko nisem vedela, kaj s to izobrazbo. Všeč mi je, da sem poskusila in dokazala, da lahko. Sebi sem morala dokazati, da lahko pridem na ta faks. Dobro je poskusiti stvari, tudi če potem vidiš, da niso zate. Doma mi je bilo vseeno težko povedati, da mi ni uspelo. Velikokrat te ljudje vidijo v eni stvari, v kateri si dober, ampak to te ne definira. Svoje talente lahko uporabiš na različne načine.

Lahko rečem, da na oratoriju začneš spoznavati ta poklic. Npr. ko imaš kate-

heze, te to uvaja v ta poklic. Slišim, koliko je izgorelosti v tem poklicu, koliko imaš nadomeščanj, to me malo skrbi. Pa sploh še nisem šla učit. Ampak poskusila bom.

Imaš tudi dolgoletne izkušnje z animatorstvom. Kako potekajo priprave na letošnji oratorij?

Lani smo imeli 200 otrok in 30 animatorjev. Za letos ne vem točno, pričakujemo jih veliko. Potekal bo en teden pred Gregorjevo novo mašo, tako da so priprave za oratorij v polnem teku.

Veliko imamo pripravnikov, ki se še uvajajo. Njim je predvsem treba dati priložnost. Tudi če jim je sprva težko, se sčasoma naučijo. Najraje grem takrat malo stran, da si upajo potem kaj povedati in voditi.

Najbolj me skrbijo kateheze, ker jih pogosto ne jemljejo resno. Sploh sedaj, ko jih tudi pišem za priročnik in vidim res zgodbo in vrednoto in zakaj je tako napisano. Med pripravami imam včasih občutek, kot da je oratorij samo velika igra in delavnice. Pri katehezah se bojijo povedati svoje izkušnje, kar se mi zdi najbolj škoda. Ravno pričevanje je velik del kateheze in jo naredi posebno.

Ko sem bila jaz začetnik animatorja, se prav spomnim, kako mi je ena starejša animatorka rekla, da bom imela katehezo. Mislila sem si: »Ne bom, če ti

Velikokrat te ljudje vidijo v eni stvari, v kateri si dober, ampak to te ne definira. Svoje talente lahko uporabiš na različne načine.

'obvladaš', jaz ne znam.« Ampak ko si vržen v tako situacijo, si malo prisiljen biti odgovoren. Ko si dovolj star, tako nimaš več izbire. ☺

Od kje odločitev, da bi šla v Afriko?

Kot prostovoljka sem delala na fundaciji Don Bosko in sem Maji [Borlinič Gačnik] omenila, da bi mogoče kam šla. Želela sem si videti šolski sistem in kako so ljudje tam. Bila je dovolj pedagoška izkušnja, saj sem si želela učiti v njihovi šoli. Maja mi je povedala za Hanzeja (takrat sem sploh prvič slišala zanj in *IniciativAngola*). Bila sem pozitivno presenečena, da se da tudi preko salezijancev v misijone. Imajo možnost, da greš sam ali z ekipo, ki jo sam izbereš. Zbralo se nas je šest deklet; tri so dali v eno mesto, tri v drugo. V Angolo smo šle septembra 2023.

Kako potekajo priprave na tako potovanje? Kaj si počela tam? S katerimi težavami si se soočila?

Pred odhodom imaš priprave, potem pa greš. Nas so mogoče malo premalo opozorili na to, kaj naj vzamemo s seboj. Rekli so, da bomo učile v šoli. S seboj nismo imele materiala (na srečo ga je bilo nekaj že tam). Sedaj se nas je zbrala ekipa, ki bi preko fundacije imela tudi priprave za tiste mlade, ki si želijo na tako izkušnjo. Enega učitelja ni bilo, tako da smo imele svoj razred. Tam govorijo portugalsko, zato smo se pred odhodom učile tudi jezika. Žal znam samo še izraze za »Ne vem, ne razumem ...« ☺ Jezik je bil še največja težava. Lažje je bilo, ko smo bile tri, dokler niso še nas ločili in je samo ena hodila učiti na tisto podružnično šolo, drugi dve sta ostali na matični šoli. Naučiš se osnovne izraze, ki jih potrebuješ. Če si jezen, si lahko tudi po slovensko jezen in te prav dobro razumejo. ☺

Čez teden je šola, ob nedeljah pa oratorij. Dopoldne je maša, ki traja 2 do 3 ure, popoldne je bolj sproščeno in igra. Imajo pa enako kot tu animatorje in skavte.

Popoldne so dobili še za jesti. Na oratorij so res prišli najbolj revni. Zdi se mi, da smo takrat šele začutile, kaj je res oratorij, kot si ga je zamislil don Bosko. Pri nas imamo oratorij in je otrokom

'lušno', tam je oratorij res za tiste, ki ga potrebujejo. Pridejo žalostni, razočarani, potem ko se z njimi igraš, postanejo nasmejani (kot vidite na slikah).

Poleg študija počneš še veliko različnih stvari, npr. rišeš za revijo Ministrant. Kako je prišlo do tega?

Kriv je Tilen [Mlakar], ki ureja to revijo. Na tablico se šele učim risati, bolje slikam ročno. Po koncu likovne pedagogike eno leto sploh nisem mogla prijeti svinčnika, ker se mi je tako zamerilo. Počasi se vračam v likovne vode. Tilen mi je to predlagal kot vajo in izziv. Večina ministrantov tako ali tako ne vidi revije. Ko sem dobila revije, jih sprva sploh nisem želela odpreti, ker mi ni bilo všeč, kar sem narisala. Vedno je lahko boljše. Včasih želim dati notri del sebe. Tako je na eni naslovnici npr. hišna kapelica, na drugi v ozadju je podružnična cerkev iz Šentruperta. Rada dam notri kakšne 'easter eggs' (namige).

Pokončen zrel goreč

TOMAŽ STOJC, SDB

Artemijev oče se je odločil, da se z družino izseli v Argentino. Odhod iz domovine je Artemiju odprl možnosti, da v novem svetu izkoristi svojo pridobljeno delovno prizadevnost, predvsem pa duhovno moč svoje trdne krščanske vzgoje. Družina Zatti je 9. februarja 1897 prispela v Buenos Aires, čez nekaj dni pa v mesto Bahia Blanca. Zaradi svoje rodovitne zemlje in strateške pristaniške lege je postalo izhodišče za »osvajanje« argentinkega juga.

Družina Zatti se je sčasoma specializirala za proizvodnjo ploščic in cementnih cevi, zato so odprli tovarno Bratje Zatti. Družina je bila med seboj zelo povezana in iz dneva v dan so živeli v edinosti, miru in veselju, ki so ga ohranjali in tako pričevali o Božji ljubezni. Artemij je bil do staršev zelo spoštljiv, do sorojencev pa ustrežljiv. Dajal jim je zgled pokončnosti, zrelosti in verske gorečnosti.

Artemija so življenje in razmere oblikovale ter pripravljale na kasnejšo salezijansko pot. V domačem podjetju ter družini je bil pravi zgled pokončnosti, zrelosti in gorečnosti. Kar je potreboval kasneje v svojem delu kot zdravnik, si je pridobil že v mladih letih. Vzor za to pa je dobil v evangeljskem Kristusu, ki je vir našega duha: »Salezijanski duh ima svoj vzor in svoj izvir v srcu samega Kristusa, Očetovega apostola. Pri branju evangelija smo pozorni na nekatere poteze Gospodove podobe: »... na ljubečo skrb Dobrega pastirja, ki osvaja s krotkostjo in darovanjem samega sebe ...« (Salezijanske konstitucije 11).

Artemij je svoje srce začel upodabljal po Jezusu, dobrem pastirju. Dobri pastir je pokončen – tisti pa, ki je najemnik in ne pastir in ovce niso njegove, pusti ovce in zbeži, ko jih vidi volk, jih pograbi in razkropi. Ker je najemnik, za ovce ni v skrbeh. (Jn 10,12-13); zrel – poznam svoje in moje poznajo mene (Jn 10,14) in goreč – dobri pastir da svoje življenje za ovce (Jn 10,11).

Pedenjped, otrok permisivne vzgoje

GAŠPER OTRIN, SDB
ravnatelj Doma
Janeza Boska Želimlje

Zato je ena od pomembnih starševskih nalog ta, da otroku postavljajo jasne in razvojni stopnji primerne meje ter pravila. Le tako se bo otrok naučil spoznavati posledice svojega vedenja in dejanj.

Niko Grafenauer, slovenski sodobni klasik, je mladinski književnosti prispeval novo izvorno poimenovanje literarnega lika. Pedenjped je glavna književna oseba pesniške zbirke z enakim naslovom, ki je izšla leta 1966 in so jo tako otroci kot starši hitro vzeli za svojo. Gre za zgodbo malčka, Pedenjpeda, ki je postal sinonim za otroka v predšolskem obdobju, ki živi v Pedenjmestu skupaj s svojo družino, Pedenjočkom, Pedenjmamo in Pedenjbratcem. Na nek način nam Grafenauer s tem likom spregovori o sodobni, permisivni vzgoji in prikaže otroka kot razvajenega mulčka, ki se spakuje, se opazuje v ogledalu in lista knjige, čeprav še ne pozna črk. Pedenjped je nagajiv, samovoljen, vseeno mu je za telesni izgled in lepo vedenje, je sladkosned in se prenajeda. Pedenjpeda srečamo tudi v dveh drugih Grafenauerjevih delih, Šlik šlak in Dvojčka, kjer je prikazan kot posmehljiv, hkrati pa osamljen otrok, ki se dolgočasi, spakuje, vrta po nosu, sesa prst, kriči in kaže jezik. Želi biti samostojen, a ker je deležen premajhne pozornosti, dela škodo po hiši in se hitro zjoka.

IZ AVTORITARNE V PERMISSIVNO VZGOJO

Vemo, da so naši starši, še bolj pa stari starši, še nedolgo tega živeli v patriar-

halnem času izrazite avtoritarne vzgoje, kjer so morali brezpogojno ubogati svoje starše, izpolnjevati zahteve in želje ter slediti njihovim principom in vrednotam. V ozadju ni bilo potrebno pojasnilo, zakaj je tako, pravila je bilo preprosto potrebno izpolniti in s tem izkazati spoštovanje staršem. Tudi kot odgovor na tak način vzgoje se je pojavila nova oblika družinske vzgoje, ki naj bi otroku omogočila popolno ugodje za odraščanje. Rodila se je permisivna vzgoja, ki želi v vsem ustreči otroku, brez pretiranih omejitev in daleč od pravil. Edino pravilo je, da je otrok srečen tukaj in zdaj, zato bodo starši naredili vse, da bo temu tako. Otrok edini lahko postavlja pogoje, starši pa si z izpolnjevanjem le-teh kupujejo njegovo naklonjenost.

Oba načina, avtoritarni in permisivni, sta doživela svojo obsodbo in danes vemo, da tak način vzgoje ne pelje nikamor oz. pelje v napačno smer.

DIAGNOZA: TA OTROK JE 'PEDENJPED'

Starši, ki so hote ali nevede posvojili permisivni način vzgoje, želijo kakor vsi drugi starši otroku le najboljše. Pri tem pa so, žal, izbrali napačen način. Središče take vzgoje je namreč otrokovo dobro počutje in starši so tukaj zato, da mu v vsem ugodijo, zato so v

podrejeni vlogi. Otroku se ni treba za nič truditi, kar si želi, to lahko dobi. Če gre kaj narobe, za to niso krivi otroci, pač pa morajo stvari nase prevzeti starši. Sporočilo, ki ga s tem dajejo otrokom, je, da mu ni potrebno prevzeti posledic za svoje odločitve in dejanja. S tem mu dajejo potuho in mu odvzema-jo možnost, da se nauči biti samostojen in odgovoren. Otrok hitro spozna, da se starši odzovejo na vsako njegovo muho in mu ustrezajo, da za doseg stvari na-

omejevali. Zato je ena od pomembnih starševskih nalog ta, da otroku postavljajo jasne in razvojni stopnji primerne meje ter pravila. Le tako se bo otrok naučil spoznavati posledice svojega vedenja in dejanj. Če se zgodi, da s strani staršev umanjka postavljanje meja in spremljanje, bo otrok prisiljen k izstopajočemu vedenju. Pa tudi obratno; če je kontrole s strani staršev preveč, otrok ne bo razvil avtonomije, ne bo iniciativen, pojavijo se lahko celo problemi

Foto: Pixabay

por in trud nista potrebna. In kdor ima kaj izkušenj s področja vzgoje, bo lahko hitro prepoznal otroka, ki misli, da je središče sveta in mu lahko mirno rečemo 'pedenjped'.

VZGOJE NI BREZ POSTAVLJANJA MEJA IN PRAVIL

Ko 'pedenjpedu' postaviš pravila in zahteve, so lahko reakcije zelo burne. Kako tudi ne, ko pa ga starši niso v ničemer

z identiteto. Pomembno je, da so starši pri postavljanju meja poenoteni, pa tudi da vztrajajo, saj s tem dajejo občutek trdnosti in varnosti. Vzgoja za odgovornost je nekakšna srednja pot med avtoritarno in permisivno vzgojo, dopušča dvosmerno, spoštljivo komunikacijo in daje otroku potreben občutek varnosti, zaupanja in pripadnosti.

Don Bosko kot pedagog

KLEMEN BALAŽIČ, SDB
delegat za poklicno animacijo

Svetega Janeza Boska lahko proučujemo pod različnimi vidiki, ker je v svojem bogatem življenju veliko ustvaril in na različnih področjih zapustil bogato zapuščino. Tokrat bomo o njem razmišljali kot o pedagogu.

Sv. Janez Bosko prihaja s podeželja, pri dveh letih mu umre oče, zato je mati s tremi otroki in staro mamo prisiljena živeti in delati v veliki revščini. S trdim delom in velikim zaupanjem v Božjo previdnost je šlo.

Pri devetih letih mali Janez s pomočjo sanj odkrije, da bi rad postal duhovnik. Zaradi revščine je šolanje skoraj nemogoče, a z močno voljo, vero in Božjo pomočjo mu uspe zaključiti študij in oblikovanje v semenišču. Kot mlad du-

hovnik ni želel iti delat na župnijo ali v šolo, ampak je nadaljeval s študijem in s svojim duhovnim voditeljem opazoval razmere mladih v Turinu. Posebno bedo je videl v mladinskih zaporih.

Razmere, v katerih so živeli mladi, so ga potrle. V mladih je odkrival velike potencialne, a niso imeli nikogar, ki bi jim pomagal do izobrazbe in vzgoje. Ob teh izkušnjah je zapisal: »Če bi ti mladi imeli nekoga, ki bi jih imel rad in bi zanje poskrbel, potem ne bi živeli v tako slabem stanju.«

Bil je pogumen in je resnično želel narediti nekaj konkretnega za mlade. Znal je prebuditi zaupanje in kot primer tega lahko navedem, da je nekega dne iz mestnega zapora v Turinu peljal na enodnevni izlet 200 mladih zapornikov

SALEZIJANSKI MOLITVENI NAMEN

AVGUST

Za turiste in popotnike, da bi skrbeli za varnost, da bi jih naravne lepote in turistične znamenitosti odprle za čudenje in prepoznavanje Božje navzočnosti v svetu.

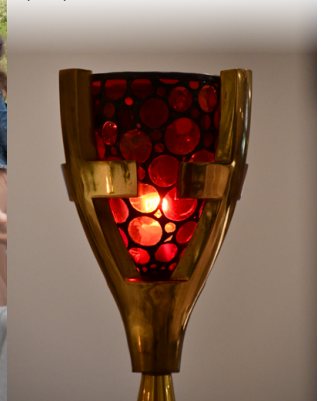
SEPTEMBER

Za mlade in otroke, da bi po Jezusovem zgledu zoreli v modrosti in pokorščini staršem.

OKTOBER

Za nove duhovne poklice, da bi mladi fantje in dekleta pogumno odgovorili na Božji klic in ga v tem svetu tudi prepoznali.

brez navzočnosti paznikov. Mladi so mu sledili in se zvečer vsi vrnili. Nihče ni pobegnil.

Potem pa se je začel njegov pedagoški boj za uboge fante. Ustanavljal je mladinske ustanove, ki jih je imenoval Oratorije. Tam jim je zagotovil:

- dom, kjer so bili mladi sprejeti in so okušali domačnost;
- šolo za življenje;
- župnijo za duhovno vzgojo in rast;
- igrišče za prijateljske stike.

Nudil jim je celostno vzgojo. Želel je, da otroci in mladi intelektualno, duhovno, socialno in čustveno zorijo. Zavedal se je, da samo izobraževanje ni dovolj. Tudi verouk ne.

Druga stvar, ki jo je poudarjal don Bosko: ne vzgajajmo samo kot posamezniki, ampak kot vzgojna skupnost. Zavedal se je, da vzgaja celotno mesto (družina, šola, cerkev, mediji, politika ...). Zato je želel vse ljudi, ki so imeli kakršen koli vpliv na mlade, povezati.

Danes nam bi don Bosko dejal, naj ne bomo zaprti za stene svojih vzgojnih ustanov ali domov. Poglejmo na situacijo, ki jo živijo ljudje, tudi z druge strani. Eno oko imejmo odprto za naše razmere, drugo pa za družbo, v kateri živimo. Gledati lokalno in globalno. Mi ne vzgajamo mladih za našo majhno lokalno skupnost, ampak za globalni svet. Danes, ko je vloga družine zelo oslabljena, je to še pomembneje.

Kot tretjo stvar bi rad poudaril osebni odnos vzgojiteljev do mladih. Vzeti si je potrebno čas zanje in jim pozorno prisluhniti. Če ni osebnega odnosa in zaupanja, tvegamo, da blokiramo in negativno vplivamo na razvoj mladih.

Svet se zelo hitro spreminja. Don Bosko

je bil zelo osredotočen na konkretne razmere, v katerih so živeli mladi. Samo če jim pozorno prisluhnemo, jih lahko razumemo. Biti z njimi in zanje je edina rešitev, ki jo je iznašel don Bosko. Izgubljeni čas z njimi. Mladim lahko ogrejemo srca, jih navdušimo za življenje s pravilnim pristopom in komunikacijo, lahko pa jih zamorimo.

Don Bosko jim je kljub obilici dela večkrat dejal, da se lahko po maši ali ob določenih časih pridejo pogovoriti z njim. Običajno se je pred njegovo pisarno vila dolga vrsta različnih ljudi, ki so se hoteli pogovoriti z njim.

To je nekaj vidikov don Boskove pedagogike. Don Boskova vzgoja je zelo preprosta, a zahteva celega človeka. Pri njegovi vzgoji se ne da »blefirati«, zato je za mnoge nedosegljiva. Če hočemo biti uspešni vzgojitelji po don Boskovem zgledu, jih moramo iskreno ljubiti.

Danes nam bi don Bosko dejal, naj ne bomo zaprti za stene svojih vzgojnih ustanov ali domov. Poglejmo na situacijo, ki jo živijo ljudje, tudi z druge strani. Eno oko imejmo odprto za naše razmere, drugo pa za družbo, v kateri živimo.

Načrt apostolskega življenja

OSEBNA IZKAZNICA V CERKVI, SALEZIJANSKI DRUŽINI IN DRUŽBI

BLAŽKA MERKAC
vrhovna svetovalka
Združenja salezijancev
sotrudnikov za srednjo
in vzhodno Evropo

Zakorakali smo v drugo leto priprav na 150-letnico našega Združenja, ki ga bomo praznovali na svetovnem kongresu v Rimu, leta 2026.

V prvem letu priprav smo obujali spomine na začetke. Najprej smo se ozrli na začetek nastanka Združenja v času don Boska, nato pa je vsak izmed nas, ki smo del Združenja, pogledal, kdaj je dal svoj DA in postal del salezijanske družine. Skozi celotno leto je nastalo preko 200 pričevanj iz celega sveta.

Letos pa se bomo poglobili v *Načrt apostolskega življenja*. Regije bodo predstavile in poglobile en sklop Načrta in to predstavitev delile s celotnim Združenjem.

Leta 1876 je don Bosko napisal načrt življenja »Pravilnik salezijancev sotrudnikov«. Takrat je dokument zajemal prošnjo svetemu očetu za posebne odpustke sotrudnikom, seznam odpustkov in pravilnik. Zadnjič je bil dokument prenovljen leta 2013. Sloven-

sko izdajo pa smo lahko vzeli v roke leta 2018. Gre za dokument, za katerega je večkrat slišati, da je naša karizmatična osebna izkaznica. Sestavljen je iz dveh delov – statut in pravilnik.

Statut – v njem je predstavljen lik salezijanca sotrudnika, opisuje duhovnost, apostolsko prizadevanje, zajema vse, kar se nanaša na samo organizacijo Združenja, poda smernice povezovanja s salezijansko družino in skupni poti svetosti.

Pravilnik – gre za nujno dopolnilo. Obsega konkretna, pravna in praktična navodila, ki izhajajo iz statuta; veljavna so za celotno Združenje. Pravilnik se glede na okoliščine lažje spreminja.

Celoten *Načrt apostolskega življenja* Združenja salezijancev sotrudnikov, s statutom in pravilnikom, je za salezijance sotrudnike »knjiga življenja«, vodilo, smerokaz, da bi bili zvesti in goreči pričevalci tam, kjer smo.

Don Pascual Chavez, nekdanji vrhovni predstojnik, je takrat, ko nam je predal dokument, zapisal: »Statut je tesno vezan na ustanovitelja, ki vam je želel posredovati svojega duha. V njem lahko najdete don Boska. Svojo ljubezen do njega boste pokazali z življenjskim sprejetjem evangeljskega načrta, ki vam ga podarja on. On je vaš vzor.«

Menim, da je *Načrt apostolskega življenja* salezijancev sotrudnikov res to, načrt za naše poslanstvo. Za vsakega izmed salezijancev sotrudnikov si želim, da bi ga večkrat vzel v roke in ga ne le bral, temveč v njem iskal in našel načrt za svoje življenje.

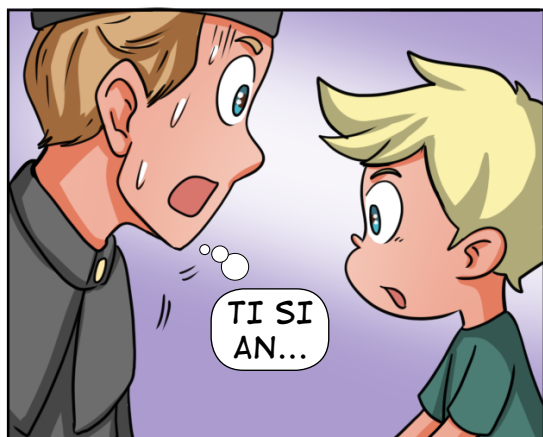
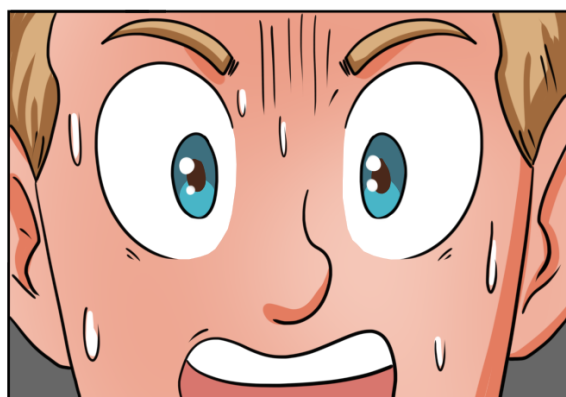

BELA RUTA⁴

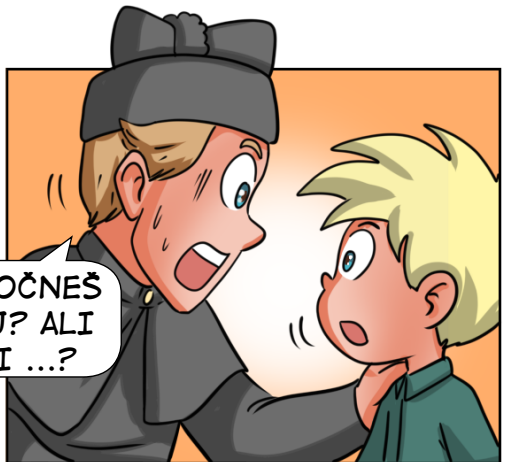
DON BOSKOVI SALEZIJANCI VIETNAM

PREVEDEL Vinko Le Thanh Trung SDB

UREDIL Marko Suhoveršnik SDB

KER NISEM MOGEL VEČ TRPETH, SEM STEKEL K MLADENIČU ...

KAJ POČNEŠ TUKAJ? ALI SI TI ...?

DA, DON BOSKO, JAZ SEM!

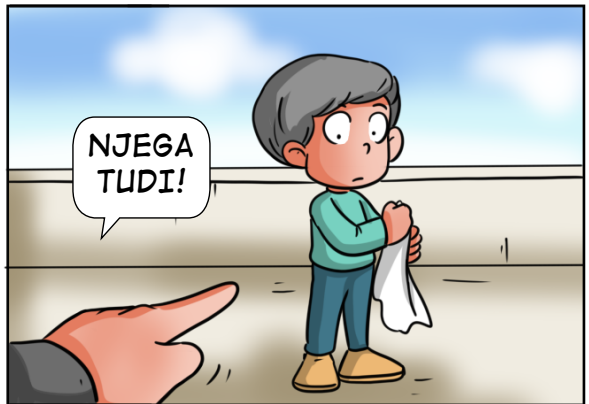
OZRL SE JE OKOLI SEBE IN DEJAL:

TUDI PRIJATELJI IZ VAŠEGA ORATORIJA SO TU!

POGLEJTE TJA, KAMOR VAM KAŽEM.

TEGA POZNAM!

NJEGA TUDI!

BIL SEM ŽALOSTEN IN ZASKRBLJEN. ISKAL SEM NEKOGA, KI BI MI POJASNIL TO DOGAJANJE.

NATO SEM ZAGLEDAL GOSPO IN SO SE MI ZASVETILE OČI ...

TO SO MLADI, KI SO BELO RUTO SPRAVILI NA VARNO.

KO ZAZNAJO NEVARNOST, NEKATERI MLADI HITRO POBEGNEJO PRED NJO.

MLADE VEDNO UČIM, NAJ BODO ODLOČNI IN POGUMNI V BOJU S SKUŠNjavami.

PRAVILNO! BEG JE NAJBOLJŠI NAČIN, DA SE IZGOGNEMO SKUŠNjavam.

NEKATERI ZARADI ZMEDENOSTI NISO USPELI POSPRAVITI RUT, A SO SE OBRNILI NA DESNO.

TO SO MLADI, KI SE V SKUŠNjavah IN NEVARNOSTIH OBRNEJO STRAN OD SOVRAŽNIKA ...

MOLITEV

KAJ PA MLADI, KI SO Z RUTAMI OBRNjeni NA LEVO?

Se nadaljuje ...

Marija je navdihnila don Boska za preventivni sistem

Mati Božje milosti je navdihnila in vodila don Boska, da je postal veliki moderni prerok mladinske svetosti. Z njegovim čudovitim »preventivnim sistemom« so mnogi drugi zmogli uresničevati pedagoško služenje mladini. Prav to jih je vodilo do svetosti.

Preventivni sistem je izkušnja apostolske ljubezni, ki izvira iz samega Kristusovega srca in temelji na razumu, veri in ljubeznivosti. Vzor apostolske ljubezni pa je Marijina materinska vnema. Poseben vidik, ki je tukaj zelo pomemben, je dobrota, katere vzor in neizčrpen vir je Marija. Gre za čut srca, za veselo preprostost, za sistem dobrote, ki je na nek način tudi naša četrta salezijanska zaobljuba in je zavestno vključena po zamisli ustanovitelja.

Kot vemo, sta to pastoralni slog in kriterij, ki morata prežemati vso našo apostolsko dejavnost, način našega sožitja, prožnost pristopa in metodo dialoga. To je naša prijateljska drža, po kateri ni dovolj imeti rad mlade, temveč moramo gojiti tako duhovnost, ki nam omogoča, da nas tudi mladi imajo radi. Gre torej za »družinskega duha«, ki ga je don Bosko opredelil z izrazom »preventivni sistem«.

Preventivni sistem je značilnost našega poklica v Cerkv, naša posebna duhovnost in način pastoralnega delovanja. Po Marijini pobudi imamo v Cerkv nujno nalogo: oznanjati božjemu ljudstvu in mladim poziv k svetosti tako, kakor je to storil don Bosko z

Foto: Patricija Belak

Dominikom Saviem in toliko drugimi mladimi v Valdoccu. Danes je nujna potreba, da živimo to posodobljeno in veljavno pedagogiko. Vrhovni predstojnik Egidij Viganò nas je spodbujal: »V dediščino smo prejeli zelo občutljivo nalogo, da smo vzgojitelji milosti, kar pomeni, da znamo oznanjati današnjim mladim Kristusovo skrivnost in življenje v njegovem Duhu, tako da bi rastle v njem. To je naše prednostno in specifično poslanstvo in odgovornost, da smo v Cerkv nosilci in oznanjevalci mladinske svetosti. Je vzvišena in ne lahka dediščina, ki zahteva od nas duhovno globino, čut za prihodnost, sovočje s Svetim Duhom ter prepričano občestvenost z zaupanjem v romarsko Cerkev.«

Izročimo se Mariji Pomočnici v prepričanju, da bomo uresničevali svojo odgovorno nalogo. Izročimo se Mariji, da bi po njej dosegli poglobitev in sprejem kriterijev te »svete pedagogike preventivnega sistema,« s katero je naš ustanovitelj znal zgraditi vzgojno okolje in duhovno ozračje oratorijske ustanove.

S. IVICA OBLAK, FMA

»Zadošča, da kak fant vstopi v našo ustanovo, pa ga že Marija vzame pod posebno zaščito.«

DON BOSKO

»Da bi le bilo tako!«

S. MILENA DERLINK, FMA

Povzeto po
Facciamo memoria

S. TEREZIJA BREGAR

ROJENA
7. 9. 1903
Škocjan

PRVE ZAOBLJUBE
5. 8. 1930
Nizza Monferrato,
Italija

VEČNE ZAOBLJUBE
5. 8. 1936
Nizza Monferrato,
Italija

UMRLA
22. 5. 1981
Ljubljana

Zivljenje s. Terezije lahko razdelimo na tri dele. Prvo obdobje je njeno otroštvo in mladost v Sloveniji, drugo je njena vzgoja in prvih 10 let redovnega življenja v Italiji, tretje obdobje pa zajema njeno vrnitev v takratno Jugoslavijo.

V domači družini je srkala vero in ljubezen do evharistije in Marije, kar je bil že nekakšen uvod v njeno poznejše življenje v salezijanski duhovnosti, ki temelji prav na evharistiji in Mariji. V želji, da bi posvetila svoje življenje Bogu, je razmišljala, da bi se pridružila svoji sestri, ki je bila usmiljenka. Toda v tem času ji je prišel v roke Salezijanski vestnik, kjer je prebrala članek o hčerah Marije Pomočnice. Tako je 12. decembra leta 1927 odpotovala z nekaj drugimi dekleti v Nizzo v Italijo. Začetki prav gotovo niso bili lahki, saj se je morala privaditi ne le na nove navade, ampak se tudi naučiti novega jezika, ki ga ni prav nič razumela. Toda njen optimističen in vesel značaj je pomagal njej in njenim prijateljicam, da se je lažje vživela v novo okolje in ga znala pozitivno ovrednotiti.

Po zaobljubah ji je bila zaupana naloga kuharice v več skupnostih po Italiji. Povsod so jo imeli radi zaradi njene duhovitosti in lepega vedenja.

Leta 1940 pa se je vrnila v takratno Jugoslavijo, v Ljubljano. Takoj se je srečala s skrajno revščino. Večkrat sestre niso imele niti potrebne hrane. S. Terezija si je v svoji iznajdljivosti zamislila majhen vrtiček, kjer je pridelala vsaj nekaj zelenjave. Poleg tega pa je imela

tudi nekaj kokoši in zajčkov. Vojna je stanje še poslabšala, toda s. Terezija je bila zelo iznajdljiva, samo da bi poskrbela za sestre. Kdaj pa kdaj je šla tudi domov k svoji mami, ki ji je naložila vsaj nekaj najbolj potrebnih živil. Prav njen veder in vesel značaj ji je pomagal, da je bila tudi enolična in revna hrana boljša. Kadar pa še te ni bilo dovolj, se je najprej sama odpovedala hrani, da bi bilo za druge.

Ko so leta 1948 komunisti hišo nacionalizirali, je s. Terezija nekaj časa morala kuhati za osebje, ki se je naselilo v hišo. Večkrat so bili žaljivi in nesramni in nikoli z ničemer zadovoljni. Ena od sester pripoveduje, da je nekdo izmed osebja nekega večera s. Terezijo obsul z žaljivkami, toda ona je ostala mirna, kot če bi prejela pohvalo. Potem je skuhalala kamilice in skodelico odnesla tej gospe ter ji rekla: »Gospa, ta nevšečnost škodi vašemu srcu. Popijte te kamilice, da boste boljše spali.«

Z malo stvarmi je delala vse mogoče, samo da bi vse zadovoljila. Vse do takrat, ko se je skupaj z ostalimi sestrami morala odseliti in se nastaniti pri sestrah karmeličankah na Selu v Ljubljani. Zanj je bila velika žrtev zapustiti to hišo, toda kmalu je morala narediti še drugo žrtev. Salezijanski ravnatelj na Rakovniku je prosil ravnateljico, naj jim pošlje sestro, ki bi kuhala v njihovi skupnosti, potem ko je njihov kuhar zbolel. Zaradi previdnosti je morala obleči civilno obleko. To prošnjo je sprejela po težki notranji borbi in veliko solzah. Tako je čez dan delala na

Rakovniku, zvečer pa se je vračala v skupnost, vse dokler ni še z eno sestro dobila skromnega bivališča na Rakovniku.

Po nekaj letih se je preselila na Hrvaško v Rovinj, pozneje pa na Trstenik, v hišo za starejše in bolne sobrate salezijance. Tu je kuhala za vse bolne sobrate.

Kadar sobrat, ki je bil zadolžen, da odnese kosilo ali večerjo svojim bolnim sobratom v sobe, ni prišel pravi čas, je to naredila s. Terezija sama, saj je govorila: »Bolniki ne smejo čakati in hrana se ne sme ohladiti.«

Nikoli ni bila pozorna na svoje bolezni in bolečine. Če je termometer pokazal, da ima visoko vročino, je rekla, da je pokvarjen. Če je imela visok pritisk, je rekla, da ji to daje še več moči in je nadaljevala s svojim delom. Nekoč je padla, ko je na seniku pobirala jajca in se je zelo udarila v glavo in ni hotela slišati ne za zdravnika ne za bolnico. Drugič pa je v temi padla po stopnicah in si je zlomila roko. Toda komaj se je vrnila iz bolnice, je takoj spet nadaljevala svoje delo.

Moč za svoje neutrudno delo je črpala iz molitve. Med delom je vedno molila in premišljevala skrivnosti rožnega venca. Edini počitek, ki si ga je privoščila, je bil, da se je v kapeli usedla pred Najsvetejše. Po premoru petih let (od leta 1970–1975), ki jih je preživela v Lovranu na Hrvaškem, kjer je kuhala v na novo odprtem noviciatu, se je vrnila na Trstenik. Toda po nekaj letih, ko je bila že ostarela in obnemogla, so jo

Romanje starejših sester na Trsat (20. 5. 1977). S. Terezija Bregar je prva z leve v drugi vrsti.
Foto: arhiv FMA

poslali v Želimlje, kjer je še kaj pomagala v kuhinji.

Leta 1981 so jo zaradi hude pljučnice sprejeli v bolnišnico v Ljubljani. Tu so odkrili še več drugih bolezni. Toda ona je prosila le to, da bi se smela vrniti v skupnost. Ni se bala smrti. Ob svoji 50-letnici zaobljub je zaupala eni od sester, da bo prej kot v enem letu umrla. Zaupala ji je še, da ko je bila še mlada sestra, ji je neki svetniški salezijanec povedal, da ob konca življenja ne bo dala veliko dela bolničarkam, ker bo umrla po nekaj dneh bolezni. In res je umrla po dveh nočeh in enem dnevu, ko je bila v postelji. Bilo je ravno pred praznikom Marije Pomočnice, 22. maja. Pred smrtjo je še potožila ravnateljici, da ne bo mogla končati devetdnevnice pred praznikom Marije Pomočnice. Ravnateljica pa jo je potolažila, da jo bo končala v nebesih. S. Marija pa ji je odgovorila: »Da bi le bilo tako.« Pred smrtjo se je pridružila še Marijini pesmi, ki si jo je sama izbrala, potem pa mirno zaspala. Njen odhod s tega sveta je bil tih in hiter, tako kot je želela, vendar zavrt v vedrino in mir.

Moč za svoje neutrudno delo je črpala iz molitve. Med delom je vedno molila in premišljevala skrivnosti rožnega venca.

Bodite duhovniki, ki gredo med ljudi in z njimi hodijo

IZ HOMILIJE MONS. ANDREJA SAJETA OB SLOVESNOSTI DUHOVNIŠKEGA POSVEČENJA
SALEZIJANCA GREGORJA MARKELCA V NOVEM MESTU, 28. JUNIJA 2024

Pred praznikom svetih apostolov Petra in Pavla obhajamo mašno daritev, med katero bom Gregorja Markelca iz župnije Šentrupert posvetil v mašnika. Gregor bo prejel zakrament svetega reda in bo kot član don Boskovih salezijancev vključen v zbor duhovnikov. Naj bo današnja slovesnost dan hvaležnosti za nov duhovni poklic, hkrati pa se združimo in okrepimo molitev za nove duhovne poklice in vse, ki so se na Božji klic že odzvali.

Dragi Gregor! Kot duhovnik začinjaš poslanstvo delivca zakramentov in oznanjevalca evangelija današnjemu svetu. Evangelij nima meja. Ne vemo, kam te bo zanesla pot oznanjevalca. Za novomašno geslo si si izbral vzklik iz litanij Srca Jezusovega »Upodobi naše srce po svojem srcu«. Do sedaj si se veliko posvečal mladim in začutil velik pomen skupnosti, kjer drug drugemu pomagamo odkrivati Gospodovo obličje. Vse, kar delamo, delamo v Njem in z Njim, ki nas je poklical in poslal, bodi prilično ali neprilično. Ohrani vedrost, vero in pogum. Naj te ne bo strah.

Cerkev te sprejema z veseljem in moli zate, ti pa moli za ljudi in jim bodi blizu v njihovih stiskah. Po molitvi in zakramentih se bo tvoje srce preoblikovalo in navzelo Božje ljubezni in jo delilo drugim, predvsem do trpečih in ubogih. Opogumijo naj te tudi zgledi tvojih svetniških sobratov misijonarjev, kot so Božji služabnik Andrej Majcen (1904–1999) in drugi, ki so v oddaljenih deželah in nemogočih razmerah bili Božje orodje in priče velikih čudežev.

Nocojšnja Božja beseda osvetljuje današnje praznovanje in pomen duhovniškega posvečenja. Izpostavlja temelje poklicanosti v duhovništvo in službe v Cerkvi. Naj izpostavim nekatere besede:

Vstani hitro! Ni časa za čakanje. Tako pravi Gospodov angel Petru v ječi: vstani hitro, ne obotavljaj se. V trenutku, ko se je evangelij začel širiti, je Cerkev nalletela na odpor, neuspehe in preganjanje; skupnost bi lahko ohromil strah. To je realna nevarnost tudi danes. Peter in drugi niso odnehali in čakali. Duh trga verige in odstira prostor širjenju evangelija. Z oznanjevanjem se ne sme čakati, kajti vsak trenutek je milostni čas in nova priložnost za oznanjevanje. Sprejmi Besedo, dragi Gregor, Duh naj ti da navdiha za njeno posredovanje ljudem, h katerim si poslan, in poguma za pot naprej, da ne odnehaš. Za Besedo, ki daje življenje in rešuje, ki hrani upanje in vabi k ljubezni.

Gospod ti bo pomagal in dal moč. Pavel v drugem pismu Timoteju predstavi svoje življenje in gleda nanj s konca. Je popolnoma svoboden. Gre tako daleč, da pravi: »Dober boj sem dobojeval, tek dokončal, vero ohranil.« Zaveda se in je hvaležen za Gospodovo moč in pomoč. To isto moč prejema tudi vsak duhovnik, iz nje živi, deli zakramente in deluje.

Kdo je Jezus zame? Celoten evangelij je prežet z vprašanjem: Kdo je Jezus? V današnjem evangeliju pa gre za prelomnico. Ne sprašujejo več ljudje, temveč Gospod vpraša svoje učence. Kdo

Ko sprašujem ljudi, kako vidijo duhovnike in kaj si želijo od njih poleg svete maše in zakramentov, pogosto izpostavijo: da je z nami, nas razume, poslušaj, sprejema, hodi z nami, čuti naše radosti in veselje, da je eden izmed nas.

Gregor Markelc je 3. julija 2024 obiskal družine, zbrane na Oratoriju za družine v Veržeju. Foto: Marko Suhoveršnik/ZMV

je on zanje? Ni pomembno, kaj pravijo drugi, pomembno je, kaj pravim jaz. Kako Gospoda doživljam jaz.

Odločilna točka v mojem odnosu z Bogom je, ko neham zahtevati odgovore od Boga in sprejemem, da je on tisti, ki me sprašuje. To pomeni zavzeti stališče in opredeliti se. Kdo je Gospod, ne na splošno, ampak zame. Ne moremo biti nevtralni!

V besedilu odgovora ne dajo vsi, ampak samo Peter, potem bo morda dal še vsak svojega. Za Petra je Jezus Kristus Sin živega Boga! Jezus je tisti, ki ga vsa zgodovina in vse človeštvo, ves kozmos želijo kot smisel, odrešenje in izpolnitev.

Duhovnik je vedno znova soočen z vprašanjem, kdo je Gospod. Njegovo poslanstvo je, da na vprašanje sam da odgovor in da tudi ljudem pomaga, da bodo lahko na to vprašanje tudi sami odgovorili. Kdo je Gospod zanje! »Vera je verjeti v to, česar ne vidimo, nagrada za to vero pa je videti to, v kar verjame-mo«. (sv. Avguštin, 354–430)

Dragi Gregor, Božja beseda in zakramenti naj ti dajejo moč za oznanjevanje in preoblikovanje tvojega srca po Jezusovem srcu, kot je tvoje geslo. Na ta način boš pomagal preoblikovati srca drugih. Duhovništvo je namenjeno za druge. Vzet si izmed ljudi in postavljen zanje v tem, kar se nanaša na Boga.

Ko sprašujem ljudi, kako vidijo duhovnike in kaj si želijo od njih poleg svete maše in zakramentov, pogosto izpostavijo: da je z nami, nas razume, posluša, sprejema, hodi z nami, čuti naše radosti in veselje, da je eden izmed nas. Bodi z njimi po zgledu don Boska in karizme salezijanske družbe in oni bodo s teboj.

Naj zaključim nagovor z besedami papeža Frančiška, ki duhovnike poziva, da izstopijo iz sebe. Naj se ne zapirajo v svoje prostore ali sedijo za računalnikom, naj ne bodo zaskrbljeni zaradi lepote obredov in priprave slovesnosti. Bodite duhovniki, ki gredo med ljudi in z njimi hodijo, duhovniki ulice, kjer boste srečali zlasti mlade. To je tudi karizma don Boskovih salezijancev, ki jim pripadaš.

Obličje znanega obraza je skrivnost

Dr. JANEZ VODIČAR, SDB
profesor na Teološki fakulteti
Univerze v Ljubljani

Čeprav se nam zdi, da veliko vemo o drugih, da poznamo ljudi in lahko vsaj delno predvidimo njihovo ravnanje, se pogosto prav v medsebojnih odnosih pri najbolj osnovnih stvareh znajdemo tudi sami na neznanem ozemlju, bolje povedano: pred znano neznanim obrazom. Če se za ta obraz, za katerega lahko uporabimo tudi lepo slovensko besedo obličje, čutimo odgovorne, vedno ostaja neznanica. Res da se mladinski roman *Neznano ozemlje* začne z navedkom o znanstveni študiji, ki govori o tem, da je težko nadzorovati čustva, še posebej ponižanje, vedno znova odkrivamo, kako nas lahko človek za čisto znanim obrazom preseneti. Človekov obraz lahko prepozna sodobna tehnologija, obličja, ki se skriva za njim, pa še vedno ne more. Znanost lahko raziskuje razna vedenja, vzroke zanje in posledice, a ne more določiti osebe. Obličje znanega obraza je skrivnost, ki se nam počasi odkriva in tudi zakriva v konkretni pripovedi o najstniški objestnosti. Tako je tudi avtorja tega romana presenetil glavni junak, mladostnik Tomas, ko sta se srečala čez nekaj časa po glavnih dogodkih zgodbe: »Dolgo je trajalo, da sem sploh ozavestil, kaj sem naredil. Več kot leto dni. Ko se je začelo sojenje, sem imel še vedno občutek, da je to zagrešil nekdo drug. Tisti človek nisem bil jaz, sem si mislil.«

Iz izkušenj bi lahko rekli, da je še hitro 'prišel k pameti', mnogo mladih danes potrebuje veliko več časa. Starejši modrujemo, kako bi morali mladi začeti resno živeti; kako se vse vrača in plača, nič ne pozabi. Delamo znanstvene raziskave, da bi jih uspešneje vzgojno

usmerjali ali vsaj delno nadzorovali. A se k sreči to ne konča vedno na način, kot smo to predvideli. K sreči! Morda se boste čudili temu izrazu, čeprav bi si ob prebranem raje rekli, kako bi bilo bolje, če bi mladi prej pomislili kot naredili, da jim ne bo pozneje žal. Ob pripovedi, ki vključuje najrazličnejše poglede glavnih in stranskih oseb, bomo šele na koncu lahko sprejeli dejstvo, da je res sreča, če človeka ne obvladamo, čeprav številne osebe v zgodbi obžalujejo svoje takratno početje. Preprosto zbadanje, ki postaja s sodobnimi sredstvi komunikacije še bolj priročno, lahko sproži dogodke, ki jih nihče več ne more obvladati. Objestnosti danes postajajo vedno bolj začaran krog, pri katerih je težko oceniti, kdo je žrtev in kdo krivec. Prav to nam avtor učinkovito pokaže s pripovedmi različnih udeležencev napete detektivske zgodbe, ki se zaključi v vsesplošnem 'aha' efektu.

Sam stopam vsako leto znova pred večinom neznan obraz maturantov. Imena in številke, ki jih lahko vidim v dokumentih, kaj dosti ne povedo. Po nekaj urah si počasi zapomnim vsaj nekatera imena. Zdi se mi, da vsaj malo vem o njih. Ko me kaj preseneti, vprašam v zbornici. Ti, ki so z njimi že nekaj let, se čudijo, kako da tega ali onega ne vem. Za naše vsakdanje življenje je lažje, če imamo poznane ljudi, saj se znamo nanje bolje pripraviti in pravilno odzvati. Še posebej v šoli, ko moraš podati vsebino in ne veš, kako se bodo na to odzvali. Bodo razumeli, jih bo zanimalo, jim odprlo nova vprašanja ali pa jim bo samo v nepotrebno šaro? To nas lahko zavede, da pozabimo, kdo je mladi človek. Je tisti, ki odrašča in

Luis Leante
**NEZNANO
OZEMLJE**

PREVOD
Edita Fidler

ZALOŽBA
Salve, 2024

ne zgolj šolar, ki naj pridobi znanje za ta ali oni poklic. To je še najmanj pomembno, pomembnejše je njegovo zorenje. Znanje bo še lahko dobil, sploh danes ob sodobni tehnologiji. Bo pa težko nadoknadil odraščanje in se naučil zdravih odnosov z drugimi, če to zamudi. Zato je dobro prebrati to knjigo, da v okolju, ki ni toliko naše – t. i. odraslih, prepoznamo nevarnosti v odnosih z mladimi. Odgovornost starejših ni le, da jih silimo končati šolo, ampak jih vodimo v procesu odraščanja. Pri tem stojimo ob strani in smo po potrebi zavetje pred brezpotji. To zadnje je veliko bolj pomembno kot šola. Res da imam sam kot učitelj pred sabo le Dnevnik in Redovalnico, nič drugega. Imam pa tudi obraz, ki me gleda, včasih prezira, mu je nerodno, se posmehuje. Če sem preveč prepričan, da vem, kdo je to, bom zamudil to, kar so odrasli ob Tomasu in drugih mladih junakih te zgodbe. Pred mano v razredu je res dijakinja ali dijak z imenom in številko, ki se različno odziva, a še bolj je pred mano nekdo, ki še ne ve dokončno, kdo je, kaj bi bil in na koga bi se naslonil. Če verjamem, da je za obrazom nedokončana oseba, končno svobodna oseba, bo vedno bolj pred mano obličje, ki se zaveda lastne odgovornosti in priložnosti. Nedokončana oseba, ki ima celo pravico motiti se in učiti, bo vedno bolj sprejemala odgovornost zase in svoja dejanja. Predvsem pa se bo od nas učila, kaj pomeni spoštovati druge in jih sprejemati take, kot so. Edino to lahko prepreči njihovo mladostniško lahkomiselnost (v duhu, da vsi tako počnejo), ki lahko pripelje v zasvojenost, kriminal in zlorabe drugih, kot je nazorno pokazano v pričujoči knjigi.

Če že govorimo o obličju, skrivnosti osebe, ki ji nikoli ne moremo priti do konca, je prvi avtor te skrivnosti prav Božje obličje. Njegovega bistva nikoli ne bomo odkrili. Vsaj v krščanstvu vemo, da je to zapleteno v stalnem odnosu Sv.

Trojice. Če smo ustvarjeni po Njegovi podobi, je ta nedokončanost, svoboda naše Božje dostojanstvo. Posredovati vero mladim ne pomeni le naučiti jih katekizma. Pomeni jim dati podobo Boga, ki jih sprejema v vsej ranljivosti, šibkosti, nemoči. To jim lahko damo le, če sami živimo iz te skrivnosti. Avtorjev način opisa čudenja mladih, ko gledajo nazaj, in težke odgovornosti, ki jo čutijo odrasli, je pot, na kateri se lahko učimo odstirati prav to Neznano obličje. V knjigi Božjega obličja ne boste našli v prvem planu, je pa v temelju vsake zdrave rasti k samozavesti, ki druge podpira in ne ponižuje. Berite to knjigo kot Jezus, ki pokliče po imenu in se v tem poklicu vsakdo prepozna, da gre ali za njim ali vzame svojo posteljo ali spregleda ali pa se celo Nanj razjezi. S tem boste v Tomasu in njegovih sošolcih prepoznali mlade v našem okolju in jim odpirali bolj zdrave poti soočanja z realnostjo življenja.

Posredovati vero mladim ne pomeni le naučiti jih katekizma. Pomeni jim dati podobo Boga, ki jih sprejema v vsej ranljivosti, šibkosti, nemoči.

Ohranjanje izročila in kulture

MARKO SUHOVERŠNIK, SDB

»**V**ietnamec z Vietnamci,« je rad ponavljal Andrej Majcen, ko je opisoval način pristopa in dela v svojem misijonskem poslanstvu. »Res je, da je malokdo ljubil kitajske in vietnamske fante tako, kot sem jih jaz. Ljubezen do njih vseh nosim globoko v srcu. Nihče mi ne bo mogel te ljubezni, ki je rasla z njimi, iztrgati iz mojega ubogega srca,« je še zapisal v svojih duhovnih dnevnikih. To duhovno dediščino ohranjajo vietnamski salezijanci, kar se kaže v njihovem delu in poslanstvu ne le med mladimi, temveč tudi v razvoju in ohranjanju domače kulture, tradicije in navad.

Konec koncev se je Majcen izkazal kot dober učitelj in voditelj obrtnih šol na Rakovniku, kar bi brez ljubezni do domače obrti in dela težko opravljal.

SALEZIJANSKA SKRB

Vietnamski salezijanci delujejo tudi v vasi K'Long blizu mesta Da Lat, v notranjosti južnega Vietnama, kjer imajo veliko hišo za duhovne vaje in srečanja, muzej salezijanske zgodovine in tekstilno delavnico z razstavno-prodajnimi prostori. Ustanovo bi lahko primerjali z Marijaniščem v Veržeju in rokodelskim centrom DUO Veržej.

Dekleta in žene vietnamskega ljudstva K'Ho iz vasi K'Long še vztrajajo v tkalskem poklicu tudi po zaslugi salezijancev.

Foto: spletni časopis Lam Dong

V salezijanski rokodelski trgovini K'Long so poleg izdelkov iz tkanine prikazana tkalska orodja, ki so jih pri izdelovanju blaga uporabljale ženske.

ROKODELSKA TRADICIJA

K'Long je znan po tradicionalni obrti tkanja pri etnični manjšini K'Ho, ki se prenaša iz roda v rod. Starejši ljudje pripovedujejo, da je bilo v preteklosti življenje ljudstva K'Ho zelo težko. Prebivalci so živeli v hišah, pokritih s slamo, ograja iz bambusa pa jih je varovala pred divjimi živalmi.

Pred samim tkanjem so morali poskrbeti za vse faze: od gojenja sviloprejk, barvnih materialov, predenja niti, barvanja niti do dokončanja izdelka. Delo zahteva vztrajnost in iznajdljivost. Tkallec na leto stke le nekaj deset kosov blaga in trakov, saj je postopek izdelave sukanca zelo dolgotrajen in odvisen od sezone.

Ko se je razvila tekstilna tehnologija, so ljudje le redko nosili tradicionalne noše – le ob pomembnih praznikih, zaradi česar je tkalski poklic začel zamirati. Nekaj žena je vztrajalo v tkalskem poklicu ob drugem delu, ko so zgodaj in pozno zvečer pletle in oblikovale značilne vzorce. Za ustvarjanje prefinjenih, barvitih elementov je poleg hitrih rok potreben tudi estetski okus in znanje mešanja barv.

OHRANJANJE DEDIŠČINE

Salezijanci so ob pastoralni oskrbi etnične manjšine spodbudili ponovni razcvet tradicionalnega načina tkanja. V K'Longu so uredili večjo delavnico in razstavno–prodajni prostor, čeprav proizvodnja izdelkov poteka tudi na samih domovih. Tkalke so večinoma ženske, saj tkanje zahteva spretnost in vztrajnost. V delavnici deluje približno 20 izkušenih in usposobljenih žena, ki so odgovorne tudi za poučevanje in prenos pravih tehnik tkanja, ki zagotavljajo kakovost.

PRIZNANJE LOKALNIH OBLASTI

Decembra 2023 je pokrajinski ljudski odbor izdal odločbo o priznanju tradicionalnega tkanja v vasi K'Long. Za don Boskove salezijance in celotno vas je to čast in ponos. Salezijanci bodo še naprej razvijali in širili obseg delovanja delavnice, občina Hiep An pa bo skrbela za organizacijo kulturnih dogodkov in festivalov za široko promocijo lokalnih tradicionalnih obrti.

Po skoraj letu dni od katastrofalnih poplav na terenu še vedno potrebujejo pomoč

Dr. MAJA BORLINIČ GAČNIK
Fundacija Don Bosko

»V odnosu do Boga naj nas vodi vera, v odnosu do bližnjega ljubezen, v odnosu do samega sebe pa ponižnost.«
DON BOSKO

Pod naslovom mladost, solidar-
nost in upanje poročamo o izje-
mnem delu mladih (in mladih
po srcu) prostovoljcev pod okriljem
Fundacije Don Bosko, ki so svoje moči
združili v boju proti posledicam kata-
strofalnih poplav, ki so avgusta 2023
prizadele Slovenijo. V številnih akcijah
so mladi tako v zgodnjih jutranjih urah
kot v kasnejših popoldanskih večkrat
odhajali na prizadeta območja Luč in
Mozirja, kjer so z rokami pomagali ob-
navljati uničene travnike, odstranjevali
odpadno leseno gradivo, kamenje in
smeti ter tako vračali življenje naravi.
Imamo občutek, da vsakdan odvrča
pozornost in pozablja na te predele
Slovenije, a akcije se še vedno organi-
zirajo, saj ljudje iz najbolj prizadetih
območij še vedno potrebujejo našo po-
moč.

Te mlade ekipe, združene z željo poma-
gati sočloveku v stiski, so svoje delov-
ne dni zaključile z zavedanjem, da so s
skupnimi močmi prispevale k obnovi
in olajšanju težav prizadetih območij.
Taka dejanja prinesejo kanček upanja
in pomoči prizadetim prebivalcem,
posebno mladim pa globoko osebno
zadovoljstvo.

S takšnimi akcijami mladi dokazujejo,
da je solidarnost med ljudmi še kako
živa in pomembna. Zahvaljujemo se
vsem prostovoljcem, ki so sodelovali,
in vabimo vse, ki bi radi prispevali k
delovanju naše fundacije na različnih
področjih, da se nam pridružijo.

V duhu našega ustanovitelja, don Boska,
sklenemo z mislijo: »Delaj dobro in pus-
ti vrabčkom čivkati.« Ta nas spodbuja,
da ne iščemo priznanj, ampak srečo v
dobrem, ki ga naredimo za druge.

Foto: Fundacija Don Bosko

Novice iz salezijanskega sveta

Priprava animatorjev na poletne oratorije // Konec tedna med 19. in 21. aprilom je v skupnosti sester FMA v Ljubljani na Gornjem trgu minil v znamenju navdušenih animatorjev iz vse Slovenije. Skupaj s s. Martino, s. Majdo, s. Damjano, s. Barbaro in sodelavkama Zavoda Dominika, Kristino in Emo, so snovali poletne programe v blejski in gornjetrški skupnosti. Spoznavali so izzive animatorstva in se navdihovali ob papeževem dokumentu *Laudato si'* ter sv. Frančišku Asiškem, glavnem liku poletnih programov. Na koncu so v hvaležnosti za vse milostne trenutke vikenda v srcu skupaj s sv. Frančiškom peli: Najvišji, vsemogočni, dobri Gospod, tebi hvala, slava in čast in ves blagoslov.

Mini oratorij v Sevnici // Aprilski mini oratorij je bil posvečen božjemu služabniku, slovenskemu salezijanskemu misijonarju, Andreju Majcnu. Spoznali smo njegovo življenjsko pot, ki je bila precej dolga in rodovitna z dobrimi deli. V veliki igri smo zbirali Andrejeve stopinje, ki vodijo v nebesa. Tako kot je tudi sam zase rekel, da je capljal po stopinjah svetnikov, smo se tudi mi trudili capljati za njim. Zabavne, pa tudi poučne naloge so nam kazale Majcnovo pot predanosti in ljubeznivosti.

Izročitveno-prevzemni zapisnik // Marko Košnik, dosedanji salezijanski inšpektor, je v navzočnosti vrhovnega predstojnika kardinala Artimeja in novega inšpektorja Petra Končana 26. maja podpisal še zadnji akt v svojem mandatu: izročitveno-prevzemni zapisnik.

»Marija je bila na začetku Cerkve« // V Veržaju so 18. in 19. maja 2024 praznovali Marijo Pomočnico. Večerno sveto mašo je daroval Robert Smodiš, duhovni pomočnik v Bakovcih, prepevala pa je moška vokalna skupina KD Slavko Osterc Veržej pod vodstvom Tatjane Rozmarič Poštrak. Nedeljsko slovesnost je vodil celjski škof msgr. Maksimiljan Matjaž, bogoslužje pa je obogatila Vokalna skupina sv. Mihaela pod vodstvom Petre Ivančič.

V tvoj objem // Mladinski pevski zbor župnije Cerknica je v nedeljo, 12. maja, pripravil tradicionalni letni koncert in z ubranim petjem pričaral nepozaben večer za vse udeležence.

Srečanje prostovoljcev in zaposlenih v mladinskih centrih Ljubljane // 25. aprila je Mreža mladinskih centrov Ljubljana organizirala poseben dogodek, namenjen spodbujanju povezovanja in izražanju hvaležnosti prostovoljcem in mladinskim delavcem za njihov neprecenljiv prispevek k mladinskim centrom in življenju mladih. Srečanja so se udeležili tudi predstavniki salezijanskega mladinskega centra Rakovnik in Skale s Kodeljevega.

Obisk v Kazahstanu // Alfred Maravilla, vrhovni svetovalec za misijone v vodstvu salezijanske družbe, se je od 24. do 28. maja 2024 mudil na obisku v Kazahstanu na povabilo Petra Sakmárja, apostolskega administratorja Atyrauja. »Povabilo sem sprejel, saj je naloga vrhovnega svetovalca za misijone, da razišče nove možnosti za poslanstvo Družbe,« je pojasnil. Vrhovni svetovalec je obiskal pokrajino Atyrau prav na praznik Marije Pomočnice. Med evharistijo v cerkvi apostolske administrature v Atyrauju je ta obisk zapel »tisti, ki je vse naredila«.

Salezijanske športne igre // V mestu Genova, od koder so odšli prvi salezijanski misijonarji v novi svet, se je med 25. in 29. majem 2024 zbralo okoli 800 mladih, starih od 14 do 18 let, iz domače Italije ter iz Avstrije, Belgije, Hrvaške, Nemčije, Poljske, Slovaške, Španije, Ukrajine in Madžarske. Med njimi so bile tudi salezijanske ekipe iz Slovenije, iz SMC Rakovnik in Dom Janeza Boska. Na salezijanskih športnih igrah so se pomerili v različnih disciplinah, sklepali nova prijateljstva ter poglobljali salezijanskega duha.

Svetovni posvet salezijanske družine // Z evharističnim slavljem 23. maja 2024, ki ga je vodil vrhovni predstojnik kardinal Ángel Fernández Artime, se je končal zadnji delovni dan svetovnega posveta salezijanske družine, na katerem so udeleženci predelali delovni osnutek za nov dokument, ki ga je pripravilo Tajništvo salezijanske družine z naslovom »Animacija in spremljanje v salezijanski družini«. Dokument bo nudil uporabne napotke tako o načinu življenja in spremljanja v salezijanskem slogu kot o animaciji in spremljanju različnih skupin salezijanske družine.

Začetek priprave na zakrament svete birme // Na binkoštni praznik so v cerkvi sv. Janeza Boska v Mariboru bogoslužje popestrili s sodelovanjem bodočih birmancev. Kaplan Mitja je bodoče birmance in vse navzoče župljane s pomočjo dveh simbolov (ogelj in voda) poskušal uvesti v globlje doživetje skrivnosti Svetega Duha in pomena navzočnosti te tretje Božje osebe v našem krščanskem življenju. Še zadnjič so se zazrli v velikonočno svečo in se spomnili sv. krsta s kropljenjem na začetku svete maše. Prav tako sta zakonca Tilen in Katja obhajala 10. obletnico poroke, kar je še posebej pričevalno in spodbudno mladim in drugim, ki še oklevajo s svetim zakonom. *Foto: Miha M.*

Praznik Marije Dominike Mazzarello na Rakovniku // Sestre FMA vsako leto zelo slovesno obhajamo praznik soustanoviteljice, sv. Marije Dominike Mazzarello. Za skupnost v Ljubljani na Rakovniku ima letos ta praznik še poseben pomen, saj je vključen v obhajanje stoletnice posvetitve svetišča Marije Pomočnice in župnijskega misijona. V času obnove svetišča je kip matere Marije Dominike dobil prostor v naši hiši. Na njen rojstni dan, 9. maja 2024, ko je bil tudi praznik vnebohoda, pa se je kip vrnil v svetišče, kjer je dobil nov prostor na desni strani cerkve. Vstali Gospod nam je v zameno ob svojem odhodu k Očetu zapustil nekatere kreposti naše sv. Marije D. Mazzarello, ki smo jih skušale v tridnevni pripravi na njen praznik (13. maja) bolj zavzeto živeti.

Priprave na rakovniški oratorij // Pripravljalni konec tedna v Ankaranu za poletni oratorij je vsakoletni težko pričakovani uvod v oratorijsko dogajanje v mesecu juliju. Toliko mladostne energije na enem mestu je privilegij, ki so ga oratorijski voditelji spretno kanalizirali v ustvarjalnost. Mladi so tako narisali različne scenografije za dramsko igro, pripravili so različne delavnice ter se naučili voditi katehezo in različne igre.

Rad vas imam // Mladinska gledališka skupina SMC Rakovnik je na binkoštno nedeljo, 19. maja, v sklopu misijonskega leta župnije Rakovnik in praznovanja ob 100. obletnici posvetitve cerkve Marije Pomočnice premierno prikazala gledališko predstavo o salezijanskem duhovniku in misijonarju Andreju Majcnu. Velika skupina mladih igralcev je napolnila dvorano Glasbene šole Rakovnik do zadnjega kotička z izjemno domišljenimi sporočili iz življenja Božjega služabnika. Publika je s svojim obiskom, pozornim spremljanem in bučnim aplavzom nagradila predstavo. Zasluga gre predvsem avtorju besedila Janu Golobu in režiserju Žigu Kosiju.

Skalin futsalov turnir // Drugo soboto v maju je potekal že tretji Skalin turnir v futsalu. Veliko udeležencev, že dobro ogretilih, je čakalo na igrišču, da pride minibus veselja in se začno pripraviti na turnir. V futsalu se je pomerilo sedem ekip v dveh skupinah. Po napetih tekmah, potnih dresih, lepih potezah spretnih nog in fantastičnih obrambah vratarjev so se v polfinale uvrstili Dinovi angelčki, NK Fužine, Građevinska dela Darke d.o.o. in Baklave. V tekmi za tretje mesto je NK Fužine premagal Baklave in se tako veselil bronaste medalje. Prvo mesto pa so po zmagi nad »građevinci« osvojili Dinovi angelčki.

Pričevanjska nedelja radeljske skupnosti // V nedeljo, 12. maja, je radeljska skupnost na poseben način pričevala o lepoti Bogu posvečenega življenja: s. Viktorija in s. Brigita pri sveti maši v sv. Ožbaltu ob Dravi in pri sv. Katarini na Kapli, s. Marta pa med prvoobhajanci v Radljah ob Dravi. Iz pogledov in izrazov na obrazih zbranih občestev je bilo moč razbrati prebujeno zavest o potrebnosti molitve. Ob takšnih srečanjih se tudi v nas, sestrah FMA, poživlja hvaležnost Bogu za obilje milosti, ki smo jih skozi leta in desetletja vsak dan deležne.

Praznovanje na Škofijah // Župnija Škofije je 7. junija praznovala župnijsko žegnanje ali po domače šagro. Mešanemu cerkvenemu zboru na koru je lepo »sekundirala« mladinska glasbena skupina z nekoliko bolj ritmičnimi melodijami. Občestvo je zbrano spremljalo slovesnost, med njimi številni zakonski jubilaranti, ki so ta dan praznovali svoje zakonske obljube.

Katoliški inkubator // Program Katoliški inkubator sklepa drugo leto delovanja z uspešnim zaključnim izletom, ki je bil obenem tudi romanje. Stalnim udeležencem so se tokrat pridružili tudi številni letošnji birmanci iz župnij Vojnik, Šmartno v Rožni dolini ter Ljubečna. Številna skupina se je v soboto, 22. junija, zbrala pri župnijski cerkvi v Vojniku in peš krenila proti podružnični cerkvi sv. Tomaža. Na vrhu hriba pri planinski koči nas je pričakal salezijanec Viktor, ki je poskrbel, da druženje ni minilo brez dobre hrane in pijače. Pozdravil nas je tudi domači župnik iz Vojnika Anton Perger. Najlepsi del pa je sledil v cerkvi, kjer smo se zbrali za zahvalno sv. mašo, molili in peli.

Novi inšpektorialni svet salezijancev // Potem ko je vrhovni predstojnik salezijancev, kardinal Ángel Fernández Artime, imenoval novega inšpektorja Petra Končana in potrdil nov inšpektorialni svet, so se člani novega vodstva salezijanske inšpektorije sv. Cirila in Metoda Ljubljana v petek, 31. maja, zbrali na prvi seji inšpektorialnega sveta za obdobje 2024-2030. Foto: Patricija Belak

Karaoke // Pred kratkim so v dvorani župnišča na Kodeljevem potekale prve karaoke. In bile so odlične! Večer smo prepeli in preplesali. Naši super organizatorke sta pripravili še nekaj iger, s katerimi smo še dodatno popestrili večer, ki nas je pustil brez glasu. Lara in Zarja, hvala za organizacijo! Upamo, da to postane tradicija.

Center DUO Veržej med nosilci podpornega okolja rokodelstva / Na Brdu pri Kranju je v nedeljo, 2. junija, potekal Slovenski rokodelski festival, ki združuje rokodelce in rokodelke na nacionalnem nivoju in ustvarja enodnevnimi prostor in predstavitev vrhunske rokodelske dejavnosti. Pred okroglo mizo v Kongresnem centru Brdo o izvedenih, tekočih in predvidenih dejavnostih pri izvajanju novega zakona o ohranjanju in razvoju rokodelstva (ZorR) je potekala podelitev listin rokodelskim centrom, ki so prejeli potrjene sklepe na podlagi javnega poziva novega rokodelskega zakona. Med osmimi izbranimi prejemniki listin, ki jih je podelil državni sekretar na Ministrstvu za gospodarstvo, turizem in šport, mag. Dejan Židan, je tudi Rokodelski center DUO Veržej. Listino je prevzela vodja centra Iris Balažič. Med udeleženci posveta je bil tudi strokovni sodelavec Centra DUO Veržej salezijanec Janez Krnc, ki že od samega začetka skrbi za njegov razvoj.

Grand Prix Želimlje / 13. junija je po želimeljski dolini potekal prvi Grand Prix. Tekmovanje je potekalo v dveh kategorijah: cestna in gravel kolesa (34,5 km) in gorska kolesa (24,2 km). Čestitke vsem udeležencem tekme, zmagovalcem, dijakom, ki so to organizirali in navdušenim navijačem ob poti! Hvala tudi gasilcem iz Želimelj za zagotavljanje varnosti na cesti.

Sodelovanje pri misijonu na Rakovniku / Sestre FMA smo v misijonskem letu z veseljem sodelovale v župniji Ljubljana-Rakovnik pri različnih misijonskih dejavnostih. Tako smo skupaj z drugimi prostovoljci misijonarile na veliko soboto, ko so ljudje prihajali k blagoslovu jedil. Na vigilijo praznika svete Marije Dominike pa smo v naši hiši pripravile Domače pogovorno omizje – eno od iniciativ misijona, ki vzpodbuja družine in skupnosti, da naj medse povabijo sosede, znance, prijatelje ... in se v sproščenem vzdušju družinske mize z njimi pogovarjajo o različnih temah. Za izhodišče srečanja smo našim gostom predstavile življenje naše svetnice s kratkim odlomkom iz filma Mašn, dom veselja. Njeno sporočilo vere in veselega služenja je nagovorilo navzoče. Kdor je lahko, se nam je pridružil tudi v obhajanju prvih večernic v obnovljenem svetišču Marije Pomočnice skupaj s sestrami FMA z Gornjega trga, s sobrati salezijanci, drugimi člani salezijanske družine in župljani.

Praznik Srca Jezusovega / Župnija Trstenik je 6. junija s sveto mašo pri kapelici v Čadovljah praznovala praznik Srca Jezusovega. Čadovljani so se potrudili za gostoljubje. Foto: Tomaž Ovsenik

Center DUO Veržej in TVU / Tednu vseživljenjskega učenja, ki je letos potekal od 10. maja do 16. junija, se je pridružil tudi Rokodelski center DUO Veržej in pripravil tri dogodke: Prvi koraki z glino, Iz kepe blata do skodelice, Dišeča dekoracija. Udeleženci so spoznavali glino, njen namen in uporabnost ter izdelali prečudovite izdelke.

Novi prostori vrhovne salezijanske postulate // V torek, 4. junija, je v salezijanski skupnosti Zefirin Namuncurà v Rimu vrhovni predstojnik kardinal Ángel Fernández Artime slovesno odprl in blagoslovil nove prostore salezijanske vrhovne postulate. Z njim je bilo navzočih več članov vrhovnega sveta in osrednjega salezijanskega sedeža. Dogodka so se udeležili vrhovna predstojnica hčera Marije Pomočnice mati Chiara Cazzuola ter člani vrhovne postulate.
Foto: ANS

Srebrni jubilej // V torek, 4. junija, je Glasbena šola Rakovnik slavila srebrni jubilej. Na slavnostnem koncertu so sodelovali učenci in učitelji klasičnega in ljubiteljskega programa, ki so poskrbeli za pester glasbeni program. V večer praznovanja srebrnega jubileja so se uglasčevali zvoki mnogoterih glasbil: klarineta, flavte, kitare, violine, violončela, orgel, klavirja, diatonične in klavirske harmonike, tolkal ... Navduševali so solisti in komorne zasedbe, pevci iz pevskega zbora, moški okteti in dekliška vokalna skupina, za piko na i pa sta poskrbela kitarski in veliki orkester.

Srečanje otroških pevskih zborov // V nedeljo, 9. junija, je potekalo tradicionalno vseslovensko srečanje otroških pevskih zborov na Rakovniku v Ljubljani. Tokrat se ga je udeležilo 500 otrok s svojimi zborovodji iz 38 zborov. Pevce je spremljal šestčlanski band, vse harmonije pa je v eno uskladila dirigentka Viktorija Celarc. Repertoar so sestavljale raznolike otroške pesmi in mašni deli. Otroci so prenovljeno cerkev Marije Pomočnice do vrha napolnili z razigrano otroško energijo in veseljem. Ni dvoma, da se čez dve leti ponovno srečamo. Foto: Žan Seničar

Knjigarna Don Bosko // V četrtek, 20. junija, je na ploščadi rakovniških arkad pred Knjigarno Don Bosko potekala predstavitve knjige *Ljubezen na naraven način* z gostoma Benjamina Žvipelj in dr. Felijem Torro. Salezijanski inšpektor Peter Končan je ob tem dogodku blagoslovil novi vhod, ki ga je oblikoval arhitekt Matej Kotnik. Prijeten večer je povezoval sodelavec založbe Salve Matevž Kozinc.

Anton Andolšek (1925–2024)

Sobota je bila, ko mi je oče rekel: »Prinesi mi čevlje.« Njegovi koraki so bili vedno bolj preudarni in kratki. Zbral je vso moč, ki jo je še premogel, in še zadnjič sem ga peljal v Marijino podružnično cerkev na Topolovcu v domači župniji Boštanj, nato do domače Marijine kapelice in v goro, kjer smo imeli vinograd. V sredo zvečer, 15. maja 2024, je pri molitvi ob nas domačih odšel k svojemu in našemu Očetu.

Mi, ki smo živeli z njim, bi lahko rekli, da njegovo življenje ni izstopalo, a bilo je izredno rodovitno. Mislim, da ni nikoli veliko razmišljal o svojem vplivu na druge ljudi. Njegov intimni prostor doživljanja sreče je bila družina, delo na kmetiji, v vinogradu v drevesnici, praznovanje nedeljske in delavniške svete maše. Njegova poklicanost v starosti je bila molitev za družino, za duhovniške, redovniške in misijonske poklice ter za župnijo. Živel je za misijon v Etiopiji. Zato je vsak dan molil za vse trpeče in svoje prihranke daroval za potrebne v tej preizkušeni deželi. Imel sem dovoljenje, da sem zanj maševal doma. Najsvetejše je bilo nato shranjeno v vitrini v dnevni sobi. Tu je bil očetov prostor molitve, kjer je prebil dolge ure. In nikoli – kot mi je rekel – mu ni bilo dolgčas. V dnevu si je odmeril čas za molitev, za branje tednika Družina, revijo Don Bosko in druge. Zanimal pa se je tudi za dnevno dogajanje v svetu in vse prinašal pred Boga.

Rad je imel ljudi, zato so ti radi prihajali k njemu. Ponavadi jih je pogostil s cvičkom in drugimi domačimi dobrotami, ki sta mu jih pripravila svakinja in brat, predno sta šla v službo. Številni so ga obiskali ter mu zaupali svoje težave in ga prosili za molitev. Njegovo življenje je bilo preprosto, njegova vera pa globoka, zato je bila tudi njegova ljubezen velika.

Jezus nam pravi: »Jaz sem živi kruh, ki sem prišel iz nebes. Če kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj!« (Jn 6,51a). Jezus je govoril, da je živi kruh, ki prihaja iz nebes. In tisti, ki ga uživa, postaja kakor On: kruh, ki ne nasiti le za nekaj trenutkov, temveč ostaja hrana za življenje, ki

Podelitev zakramentov // V ponedeljek, 10. junija, je bil za Dom Jenza Boska v Želimljem poseben dan. Dijakinja Zala iz 5. vzgojne skupine je prejela zakramenta prvega svetega obhajila in svete birme. Veselili smo se skupaj z njenimi domačimi in tistimi, ki so jo na tej poti podpirali.

MLADI brezposelni na športnih igrah // Na dvorišču Don Boskovega centra Celje je v četrtek, 13. junija 2024, potekal 15. Medpumovski turnir. Na srečanju se je zbralo 117 udeležencev iz devetih PUM-O+ programov v Sloveniji. Pomerili so se v trunirju iz odbojke in futsala, hkrati so potekale tudi igre brez meja, kjer so se mladi predvsem zabavali in preizkušali v različnih spretnostih.

Salezijanski jubileji // V ponedeljek, 17. junija 2024, je na Rakovniku potekalo srečanje salezijancev ob inšpektorialnem dnevu jubilejev. Sobratje so opravili tudi duhovno obnovo ob sklepu pastoralnega leta. Na začetku srečanja je zbrane pozdravil novi inšpektor Peter Končan, Gašper Otrin, voditelj 27. inšpektorialnega zbora, ki je potekal februarja v Veržeju, pa je predstavil delo in sklepe zbora. Sledila je adoracija, molitev rožnega venca in sveta maša v svetišču Marije Pomočnice, ob koncu katere so sobratje jubilaranti ob voščilih prejeli priložnostna darila.

ga zemeljska smrt ne more prizadeti. Za nas v družini je oče postajal blagoslov, ki smo ga potrebovali bolj kakor grizljaj okusnega kruha. Tako njegov kruh ni bil le-ta, ki nam ga je desetletja pripravljaval in je bil sad njegovega truda, temveč je on sam postajal nevidni kruh, za katerega se nam je zdelo, da je samoumevno, da ne sme umanjati. Trdno sem prepričan, da je takšen postajal zaradi Jezusa, ki ga je prejel vsak dan. V njegovem srcu je Jezus našel dom, zato nam je bilo ob njem lepo: postajal je Božji tabernakelj sredi med nami.

In Bog je videl, da je dal vse. Njegovo služenje na tem svetu se je končalo, zato ga je povabil v svoj dom, kjer mu je pripravil večno bivališče – tam ni bolečine, ni spon, ni trpljenja. Tako Jezus izpolnjuje svojo obljubo, da bodo tisti, ki ga uživajo, živeli srečno – in to za vedno.

Jože Andolšek SDB

Ivanka Sajovic (1933–2024)

Ko so se 16. februarja 2024 po slovenskih cerkvah oglasili zvonovi, da bi vernike povabili k opoldanski molitvi angelovega češčenja, smo se na teharskem pokopališču začeli poslavljati od pokojne matere, babice, prababice, tašče, botre in sestrične Ivanke Sajovic.

Pogrebno svečanost je vodil mons. Stanislav Hočevar ob navzočnosti upokojenega celjskega škofa mons. Stanislava Lipovška, domačega župnika Miha Hermana, številnih duhovnikov, članov salezijanske družine in domačih faranov.

Mama Ivanka se je rodila kot drugorojenka v Stopčah pri Šentjurju daljnega leta 1933. Kmalu se je družina preselila v teharsko faro, v Slance, kjer je Ivanka odraščala ob vsakodnevnih kmečkih opravilih. Težki čas druge svetovne vojne in kmetom nenaklonjena povojna leta so v njej izklesala ženo poguma, delavnosti in volje do življenja. Na god sv. Janeza Boska leta 1959 se je poročila s Francem Sajovicem s Tremarij pri Celju in kmalu sta začela graditi svoj novi dom kar zraven domačije v Slancah. Na svet je privekalo pet otrok: Branko, Renata, Dani, Miran in Romanca. Vsi so bili sprejeti z ljubeznijo, vzgojeni za poštenost in delavnost, v domači župniji pa so prejeli tudi vse potrebne zakramente. Gradnja hiše je zahtevala močan finanč-

ni zalogaj, zato se je mož Franc za šest let podal na Švedsko, da bi z delom v tujini pripomogel pri gradnji, medtem ko je sama mati delala v tovarni emajlirane posode Emo, kjer se je tudi upokojila leta 1988. Otroci so odraščali, se poročali in odhajali in dom se je počasi praznil. Rano je odšel tudi sin Miran, ki se je odločil za duhovniško pot pri salezijancih in pel novo mašo leta 1999. Vrtnice, ki jih je spletalo življenje, so pokazale tudi svoje trnje. Kmalu potem ko je bila hiša zgrajena, se je mož ob vračanju iz službe hudo ponesrečil, kar ga je onesposobilo za redno delo v Cinkarni Celje in ga prisililo v invalidsko upokožitev. Leta 2001 je umrl, tri leta za njim še sin Branko zaradi zahrbtni bolezni. Kljub tema izgubama so bila leta, ki jih je preživljal v pokoju, pestra: v župniji obiskuje obrede, udeležuje se raznih romanj, sodeluje pri raznih pobudah upokojenskega društva, vse dokler ji to dopuščajo telesne moči. Od 17. aprila 2022 dalje je, kakor je sama zabeležila v svoje zapiske, zaradi oslabelosti ostajala vse bolj v svojem ljubem domu, kjer je zanj zgledno skrbela najmlajša hči Romanca. Tudi te trenutke je živela vedro, se veselila obiskov in novic, ki so z njimi prihajale. Ker je bila žena jasnega uvida in čuta za stvarnost, se je s polno zavestjo pripravljala na tisti zadnji trenutek, ki mu ne ubeži nobeno ustvarjeno bitje: rada je sprejemala obiske g. župnika Miha Hermana, ki ji je prinašal duhovno tolažbo. Svoje oči je za vedno zatisnila 11. februarja 2024, na dvajseto obletnico smrti svojega prvorojenca Branka.

Mama Ivanka nam ostaja v spominu kot »močna žena«, ki jo opeva Sveto pismo. Tegobe življenja je niso nikoli strle: s pogumom in vedrino se je soočala z njimi, na življenje pa je gledala vedno s svetle strani. Ljubila je življenje in zato jo je Življenje blagoslovilo, pa verjetno tudi zato, ker je vedno z nova naročala svojim, da morajo biti dobri in pošteni. Kot njen poslednji nauk so nam ostale tako rekoč njene zadnje besede hčeri Romanci: »Hvala ti za vse! Bodi močna, kot sem bila močna jaz! In ne sekiraj se toliko, ker to nič ne nuca!«

Miran Sajovic SDB

Rajni naročniki, člani mašne zveze in molivci za duhovne poklice

Anton Andolšek, Boštanj, oče SDB duhovnika; Marija Jamnik, Šentjanž, mati SDB duhovnika; Jože Kavčič, Polhov Gradec; Štefan Lejko, Krog, MS; Antony Matjaš, Vuzenica; Marinka Mežnarič, Idrija; Marija Romih, Šentrupert.

NAGRADNA KRIŽANKA **Kamp Zavoda Marianum Veržej**

					SESTAVILA MATEJA	JUNAK PRAVLJICE O ČUDEŽNI SVETILKI	ROŽNI VENEC (ZAST.)	ZNÍŽANJE GLADINE	23. ČRKA ARABSKE ABECEDE	GLASBENA VAJA	POVEST FRANCETA BEVKA
					VRAŽNI OBESEK						
					ROČNO ORODJE ZA ZEMELJSKA DELA						
					ROMAN VLADIMIRJA BARTOLA						
					STARI OČE				DRAGO MANUŠA		
					DRŽAJ, ROČAJ				ŠKOFOV SVETOVALEC		
DON BOSKO	SL. IGRALKA BERNARDA	NEBEŠKI KRUIH	ITALJANSKI PROIZVAJALEC TOVORNIH VOZIL	PREVARA, UKANA PODZEMNI ŽUJKOJED			SL. PISATELJ JANKO NAČIN OBLAČENJA				
GRŠKA ČRKA						MIRAN ALIŠIČ REKA V NEMČIJI			STROKOVNIK V ENERGETIKI	ŽIVALSKA NOGA	
TAJNIK URADA ZA DRUŽINO NADŠK. LJ. (LUKA)						PESNIŠKA OBLIKA ŠP. TEKM. V VEČ DISCIPL.					
NAJVIŠJI VRH PIRENEJEV V ŠPANJI					KIP MATERE BOŽJE OČE						
OBLIKA IMENA IGNAC, NACE				PREBIVALEC KANAANA HAZARDNA IGRA							
DON BOSKO	STANJE OSAMLJENEGA, IZOLACIJA	JAVNI GOVORNIK KNJIGA ZEMELJEVIDOV					RIM. BOGINJA JEZE PODOBA PRI PLATONU				
4. IN 1. SAMOGLASNIK			LETOVIŠČE V ISTRI OPRTNICA, OPRTA			ELEKTROKARDIOGRAM MEDVED IZ KNJIGE O DŽUNGLI				GORA NAD BOHINJSKO BISTRICO	
VISOKA VITKA ZGRADBA					PAS PRI KIMONU POVRŠINSKA MERA			EVA ŠOLINC KRAJ PRI LJUBLJANI			
NAJVIŠJE GOROVJE V EVROPI				MUSLIMANSKA SEKTA IVAN TAVČAR							
ZGODOVINSKI PRIKAZ ALI PRIPOVED O MUČENCIH											
RADIOAKTIVEN KEMIJSKI ELEMENT					PRAVO (LAT. IUS)			12. IN 1. ČRKA ABECEDE			

GESLO križanke DB 3/2024 pošljite **do 10. septembra 2024** na uredništvo revije Don Bosko // 1.

nagrada: Polpenzion z dvema nočitvama za eno osebo v kampu Zavoda Marianum Veržej; 2. nagrada: knjiga S kolesom v nebesa; 3. nagrada: knjiga Bog je Bog človeškega srca; 4. nagrada: knjiga Odsev vzhodnega neba; 5. nagrada: modra majica Salve; 6. nagrada: rdeča majica z logotipom Don Bosko //

REŠITEV križanke DB 2/2024: Zemljanka /Nagrajenci: 1. nagrada: Blaž Ornik, Spodnji Ivanjci; 2. nagrada: Milka Činkelj, Kočevje; 3. nagrada: Frančiška Birs, Šempeter pri Gorici; 4. nagrada: Julijana Dolenšek, Martjanci; 5. nagrada: Angelca Žakelj, Žiri; 6. nagrada: Franc Kos, Mokronog //

HVALA, KER PODPIRAŠ SALEZIJANSKO VZGOJNO DEJAVNOST V SLOVENIJI IN PO SVETU

3€

dovolj, da podpreš
DON BOSKA

SALEZIJANSKI VESTNIK

za salezijansko družino
in don Boskove prijatelje

📍 Rakovniška 6
1000 Ljubljana

☎ 059 339 100

✉ donbosko.revija@sdb.si

🌐 www.donbosko.si

FUNDACIJA DON BOSKO

Rakovniška ulica 6
1000 Ljubljana

IBAN S156 0205 8026 2282 413

KODA CHAR

SKLIC S100 105

NAMEN Don Bosko